

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popodne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODružnice:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190,
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESSENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

VPRAŠANJE KMEČKIH DOLGOV NAJNUJNEJŠI PROBLEM

Kmetu je treba za vsako ceno pomagati, toda žrtve, ki so za to potrebne, se morajo pravično razdeliti

Zagreb, 1. sept. Današnji »Jugoslovenski Lloyd« objavlja uvodni članek pod naslovom »Sanacija našega bankarstva«, v katerem se bavi s položajem naših bank ter ga primerja s položajem denarnih zavodov v raznih drugih državah, kjer preživlja bankarstvo prav tako težke čase, kakor pri nas. List navaja ukrepe, ki so bili izdani v posameznih evropskih državah v svrhu sanacije denarnega trga in prehaja nato na vprašanje kmečkih dolgov, ki igra v položaju naših bank veliko vlogo. List opozarja na to, da poteče 20. oktobra rok sedaj veljavnemu zakonu o zaščiti kmetov in naglašja, da je treba to kratko dobo izkoristiti za nujno proučitev potov in sredstev za končnoveljavno rešitev vprašanja zaščite kmetov, ker je ta problem eden izmed glavnih ovir na poti k normalizaciji našega gospodarskega življenja. Pri reševanju tega vprašanja je po mnenju lista treba upoštevati dveje:

1. Kmetu je treba absolutno pomagati. Položaj kmetov je več kakor težaven. Ni še sestavljena točna statistika kmečkih dolgov, jasno pa je že sedaj, da je naš kmet bolj zadolžen, kakor pa more pri sedanjem stanju kmetijstva prenesti. Dolžan je vsaka-

kor tri, štiri in tudi petkrat več, kakor lansko leto ob tem času, to tem bolj, ker je njegovo imetje, zlasti nepremičnine, zelo padlo v ceni. Treba je vzeti samo par primerov: ovca za jagetom je stala pred letom dni 300 do 400 Din, danes dobi za njo k večjemu 50 do 80 Din, če jo sploh more prodati. Krava je bila pred leti vredna 2000 do 3000 Din, danes plačujejo po 150 do 500 Din, vole so plačevali mesarji pred leti po 7 do 10 Din kg žive teže, danes v najboljših primerih ponujajo samo 2 do 3 Din.

Povsem postranskega pomena je, ali so kmečki dolgovni posameznikov nastali iz lahkomišelnosti ali pa iz nujne potrebe. Glavno je dejstvo, da bi moral danes kmet prodati vse svoje imetje, samo da bi kril dolgove, ki jih je še pred dvema letoma mogel odplačati s prodajo premičnin (živine, žita itd.). V moderni državi se ne more dopustiti, pa tudi ne izvesti brez popolnega gospodarskega kaosa, da bi se tri četrtine prebivalstva proletarizirale.

2. Podpora, ki je potrebna kmetu, da najde izhod iz sedanjega težkega položaja, zahteva vsekakor velike žrtve. Te žrtve se nikakor ne smejo

naprtiti samo eni gospodarski panogi, kakor n. pr. bankarstvu. Te žrtve lahko prenese samo celokupen narod preko države predpostavljajoč, da bo rešitev tega problema pravična in prikladen odgovorjajoča. Če ima država pred očmi kak cilj, potem se mora ravnati po višjih interesih celote, ne pa po slučajnostih. Če je eden denarni zavod slučajno dal kmetu posojilo, drugi pa je financiral samo industrijo in dajal posojila le meščanom, potem ta okolnost ne sme postati katastrofa za prvega in sreča za drugega. Eden kakor drugi zavod sta pri tem ustopala s popolnim zaupanjem v stabilnost državnih zakonov in pravnege reda. Naposled pa denarni zavodi tudi ne predstavljajo nič drugega, kakor samo firmo. Kapital, s katerim razpolagajo, je tudi denar, denar vlagatelj, upnikov, državnih ustanov in delničarjev. Ne gre tu za imetje privatnikov, marveč za milijarde narodnega premoženja, ki ga je treba očuvati. Upoštevati je treba, da je v naši državi okrog 600 denarnih zavodov, ki so precej prizadeti z zakonom o zaščiti kmetov in ne sme se pozabiti, da razpolagajo ti zavodi s skoro 4 milijardami hranljivih vlog.

Papen in Hitler čakata

Hitler ogroža Papena s koalicijo, Papen pa Hitlerja z razpustom državnega zbora — Ni izključeno, da se nazadnje sporazumeta

Pariz, 1. septembra. AA. Iz Berlina poročajo, da Papenova vlada, ki si je od Hindenburga preskrbela pooblastilo, da za primer, če bo to potrebno, razpusti državni zbor, živahno nadaljuje z izločanjem svojega gospodarsko - finančnega programa. Po neklih vesteh namerava vlada že na prihodnji seji po Hugenbergovih nacionalistih sestaviti predlog o vprašanju zaupanja vladi. Pri tej priliki se bodo morali Hitlerjevci in centristi ali vzdržati glasovanja ali pa glasovati proti vladi in na ta način bodo izzvali razpust državnega zbora. Za ta čas pa se še dalje napoveduje pogajanja med Hitlerjevci in centristom in trdi se, da med tema dvema skupinama lahko pride do sporazuma glede osnovanja koalicijskega kabineta. Iz vladnih krogov pa se še zmerom čujejo izjave,

da lahko Hitlerjevci vsak čas vstopijo v predsedniški kabinet. Toda znano je, da je Hitler zadnji na obodu pri bankirju Emilu Straussu v navzočnosti Papena in generala Schleicherja izjavil, da on lahko sprejme samo kancelarski položaj.

Pariz, 1. septembra. AA. Iz Berlina poročajo, da je nemški vojni minister general Schleicher zbolel za »nečim žolčnega mehurja in da odhaja za nekaj dni na odmor.

Berlin, 1. septembra. AA. 20. julija je državni predsednik podpisal ukaz o političnem premirju in ga nato podaljšal do 31. avgusta. Zdad poročajo listi, da ukaz ne bo podaljšan, ker so se politične strasti v zadnjih tednih dokaj polegile in da je zdad položaj povsem drugačen kakor pa je bil pred objavo tega ukaza.

Polovičarski ukrepi ne zadostujejo

Glasilo francoskih gospodarskih krogov o konferenci v Stresi in njenih nalogah

Pariz, 1. septembra. V uvodniku o podunavskem problemu kritizirajo glasilo veleindustrijalcev »Le Information« zelo ostro dosedanja prizadevanja, da bi se priskočilo Avstriji in ostalim podunavskim državam na pomoč. Dosedaj, tako naglašajo list, se je ravno mnogo preveč malenkostno in si pomagalo le s sredstvi, ki so utegnili prinesiti samo začasno omiljenje, ne pa trajne sanacije. Te metode povzročajo počasno umiranje države, ki se končno res ne more zadovoljiti s tem, da bi vidno le za ped ušla smrti in si mora prizadevati, da bi normalno in za trajno organizirala življenje. Ta organizacija pa se mora izvesti samo na podlagi Briandove Pan-europe. Za vse podunavske države velja isto. Brez predhodne finančne sana-

cije in stabilizacije valute ni mogoča gospodarska sanacija, zaradi česar se morajo velesile varovati tega, da bi računal s političnimi kombinacijami. Bolgarija n. pr. ni bila sprejeta v Tardieujev načrt, ker se je med vojno branila na strani Nemčije. Saj je treba vendar vedeti, kaj se hoče, ali gre za to, da se opusti staro sovražstvo, ali pa na novo organizira podunavske države. Razen tega se je izvedelo v zadnjem času za razne dvomljive načrte, ki govore o unifikaciji železnic ali valut gotovih podunavskih držav. Nikakor ne gre, da bi se pričelo s tem, s čemer se mora končati. Metodični širokogrudni predlogi, ne pa malenkostni računi, to mora biti program konference v Stresi.

Nemške oboroževalne zahteve

Oficijelna nemška nota francoski vladi — Nemčija zahteva popolno enakopravnost, ali pa zapusti razorožitveno konferenco

Pariz, 1. septembra. AA. »Temps« poroča, da je ravnatelj kabineta ministrskega predsednika odpoval v Cherbourg, da poroča Herriotu o korakih, ki jih je nemška vlada storila pri francoskem poslanstvu v Berlinu v zvezi z vprašanjem preustroja nemške vojske. Kakšni so bili ti koraki, se da posneti iz intervjuja, ki ga je nemški vojni minister general Schleicher dal italijanskemu listu »Resto del Carlino«. V tem razgovoru je Schleicher dejal, da nemška vojska nima ne vojne aviacije, ne tankov, ne težke artiljerije, ne kontraindivizijske artiljerije. Nemška mornarica nima ne podmornic, ne nosilcev avijonov, ne velikih križark. In vsa ta orožja, je rekel dalje, so se v Ženevi označila za defenzivna in brez njih si Nemčija ne more več zagotoviti nacionalne varnosti.

Ta Schleicherjeva izjava je v nemških krogih napravila silno močan vtis. Pangermansko glasilo »Deutsche Zeitung«, ki se smatra za organ vojnega ministrstva, prinaša razgovor v celoti in ga komentira v obširnem članku ter napada Francijo, češ da z besedami propagira mir, dejansko pa se oborožuje za vojno. Članek se končuje s tole karakteristično izjavo: Po celih 13 letih diplomatske hipokrizije in političnega laganja, Francije ne moremo več smatrati za partnerico, s katero bi se bilo mogoče spuščati v pogajanja.

Pariz, 1. septembra. AA. Havas poroča iz Pariza, da objavljajo današnji berlinski listi vest o izročitvi nemške note v Parizu le na kratko.

Nemški komentariji so kratki in vzdržljivi. Le nacionalistično časopisje napada Francijo, češ da ne dovolji Nemčiji oborožitve. Tako glasilo nemške težke industrije »Deutsche Allgemeine Zeitung« toplo pozdravlja korak nemške vlade in ga odobrava zato, ker ženevska konferenca o razorožitvi do zdaj ni rodila nobenega sadu. Hugenbergovo glasilo »Lokalanzeiger« zahteva, da je treba nemške predloge o oboroževalni ravnopravnosti sprejeti še pred novim sestankom ženevske razorožitvene konference. Nemčiji ne bo več do te konference, če njena inicijativa glede oborožitve nemškega naroda ne bo sprejeta.

Korak nemške vlade je v javnosti izzval velik vtis, to pa zato, ker je bila vsa pozornost obrnjena na notranjopolitične dogodke. Poučeni krogi poudarjajo, da nemška listina ni prava nota, marveč dopis, ki pojasnjuje nemško stališče v vprašanju oborožitvene ravnopravnosti.

V Berlinu pričakujejo, da bo vlada da-

nes objavila podrobne podatke o svojem koraku v Parizu.

Francija še rezervirana

Pariz, 1. sept. Davi se je vrnil s svojega tridnevne političnega izleta ministrski predsednik Herriot. Do Cherbourga se mu je peljal nasproti visok uradnik zunanjega ministrstva ter mu izročil nemško noto, v kateri zahteva Nemčija enakopravnost glede oboroževanja. Herriot je med vojnjo proučil vsebinsko te note in bo na današnji seji vlade, ki se bo vršila popoldne, poročal med drugim tudi o tem vprašanju. V vladnih krogih za enkrat še niso zavzeli nikakega stališča glede te nemške note in odklanjajo tudi vsako pojasnilo. Pričakuje pa se, da bo nota nemške vlade po današnji seji ministrskega sveta objavljena s primernim komentarjem.

Angleško stališče

London, 1. sept. Zunanje politični sotrudniki News Chronicle poročajo, da se je na sestanku med angleškim notranjim ministrom Samuelom in Herriotom razpravljalo pred vsem o razorožitvenem vprašanju. Oba državnika sta poskušala razčistiti angleško in francosko stališče, glede nemške zahteve o neakopravnosti v oboroževanju. Minister Samuel je igral na razorožitveni konferenci v Ženevi vidno vlogo in splošno ga smatrajo za zaupnika Macdonalda v razorožitvenem vprašanju. Daily Herald zatrjuje, da je Macdonald dokaj naklonjen nemškim zahtevam, da pa v vladi sami ni soglasja ter da se zlasti zunanji minister Simon vse bolj približuje francoskemu stališču.

Priprave za konferenco v Stresi

Anglija in Francija se še nista sporazumeli o načinu finančne pomoči srednjeevropskim državam

Pariz, 1. septembra d. Po vesteh pariškega tiska so ostale brez uspeha pogajanja, ki jih je vodil predsednik francoske delegacije in predsednik bodoče konference v Stresi, bivši minister Bonnet, z zastopniki angleške vlade glede finančnih problemov, o katerih bo razpravljala konferenca v Stresi. Angleški finančni krogi odklanjajo francoske predloge glede skupne finančne podpore srednje in vzhodno-evropskim državam. Francija je predvsem predlagala, naj bi se zlasti srednje-evropskim državam pomagalo z večjimi posojili omiliti sedanje omejitve v deviznem prometu. V Stresi bo zaradi tega potrebno iskati kompro-

Bivši španski kralj se bo naselil v Avstriji

Dunaj, 1. septembra. Bivši španski kralj Alfonz se namerava za del časa naseliti v Avstriji. Trenutno se pogaja s knezom Lichtensteinom, da bi za svoje bivanje najel njegov grad pri Mödlingu pri Dunaju.

Tragedija dveh Slovencev v Beogradu

Beograd, 1. septembra. Snoči se je odigrala v Poincarejevi ulici krvava ljubavna drama, koje žrtvi sta krojaški pomočnik Ivan Brinjevec, po rodu Slovenec iz okolice Maribora in primorska rojakinja Marija Rukavina. Ze kakih 10 let sta živele v skupnem gospodinjstvu in se prav dobro razumeli. Zadnje leto pa sta oba občutila gospodarsko krizo in to je dovelo tudi do preprirov med njima, ki so se nazadnje stopnjevali tako daleč, da je Marija zapustila Brinjevca ter se preselila v Zagreb. Pred par dnevi je prišel Brinjevec zanj, ter jo pregovoril, da se je vrnila k njemu v Beograd. Ze po dveh dneh pa se je zopet sskesala ter ga zapustila. Snoči okrog 10. in je Brinjevec poiskal na stanovanju nekega svojega tovariša in ji prigovarjal, naj ostane pri njem. Nastal pa je med njima zopet nov prepri, v teku katerega je Brinjevec segel po revolverju ter oddal najprvo na Marijo Rukavino tri strele, nato pa še sebi poglavalno kroglo v srce. Oba so takoj prepeljali v bolnico, vendar pa je Brinjevec že med potjo izdihnil, dočim je Marija v bolnici čez par ur podlegla smrtno nevarnim ranam.

Opozorilo bolgarskim državljanom

Beograd, 1. septembra. Bolgarsko poslaništvo nas naproša za objavo, da je po sporazumu med jugoslovenskim in bolgarsko Narodno banko bolgarskim podaniikom, ki stalno žive v Jugoslaviji, omogočeno nakazilo denarja v Bolgariji potom Francosko-srbske banke. Čim bo bolgarska Narodna banka prejela od te banke nakazilo o vplačnem znesku, bo takoj izplačala naslovniku odgovarjajoči znesek v bolgarski valuti.

Veliko obrtniško zborovanje

Ljubljana, 1. septembra. Podpisane obrtniške organizacije prirejajo v nedeljo 4. septembra ob 9. uri popoldne v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta,

veliko obrtniško zborovanje, na katerem se bodo razpravljala naslednja važna obrtniška vprašanja: 1. Za zaščito obrtniških pravic in boj šušmarstvu; 2. položaj podeželskega obrtnika in pomoč najbolj ogroženim obrtniškim strokam, osebno čevljariki, krojaški, kovaški, sedlarski, fotografski, mesarski, pekovski itd. (Posebni sestanki glede strok po zboru); 3. Zaščita domačega obrtniškega dela; 4. Kredt na pomoč obrtniku in obrtniško gospodarsko združništvo; 5. Socialno zavarovanje; 6. Važna vprašanja obrtne politike. Pozivamo predstavnike naših mestnih in podeželskih obrtniških organizacij, kakor tudi vse stanovske tovariše, da se udeležijo tega zbora, ki naj bo močan izraz obrtniške volje in naj potrdi, da je obrtnik nujno potreben zaščite. Hočemo delati stvarno, brez demagogije, za poedince in za celoto.

Četrtnsko vožno omogočimo onim, ki se Obrtnemu društvu v Ljubljani prijavijo naj kasneje do četrta. Tovariši! Vsi v nedeljo zbor v Ljubljani (dvorana Okrožnega urada za zavarovanje delavcev)! Za Zvezo obrtnih društev za državsko bankovino v Celju: Jernej Golčer l. r., za Pripravljalni okrožni odbor v Ljubljani: Filip Pristou l. r., za Pripravljalni okrožni odbor v Mariboru: Franc Bureš l. r., za Pripravljalni okrožni odbor v Celju: Miloš Hohnjec l. r., za Pripravljalni okrožni odbor v Novem mestu: Matko Malovič l. r., za Obrtno društvo v Ljubljani: Josip Rebek l. r.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.
Devize: Amsterdam 2301.51 — 2312.87, Berlin 1357.36 — 1368.16, Bruselj 792.46 — 796.40, Curih 1108.35 — 1113.85, London 197.97 — 199.57, Pariz 224.21 — 255.33, Praga 169.34 — 170.20, Trst 292.85 — 295.25.
INOZEMSKA BORZE.
Curih, 1. septembra. 20.25, London 17.90, Newyork 515.87, Bruselj 71.575, Milano 26.46, Madrid 41.50, Amsterdam 207.65, Berlin 122.70, Sotija 3.71, Praga 15.28, Varšava 67.60, Bukarešta 3.06.

Fašisti so huđi na Papena

Rim, 1. septembra s. Oficiozni »Popolo di Italia« zavzema danes po govoru nemškega kancelarja v Münstru stališče zoper Papenovo vlado in izjava med drugim: Od Papenove vlade in maršala Hindenburga imenovano državno sodišče, je obsodilo na smrt pet narodnih socialistov. Ona država, ki obstoja samo še na papirju in je v resnici v mislih pretežne večine nemškega naroda razdejana, ta država se lahko primerja z ono, ki ji je načeloval cesar v dobi poraza cesarske armade. List poudarja, da bi Hitlerjeva vlada nikakor ne pomenila povratka Hohenzollercev, pač pa sta za Hohenzollerne Hindenburg in Papen. Pruska, ki je izzvala ta veliki spor, je vtelesena v izjemnem sodišču, ki je obsodilo pet Hitlerjevih ljudi na smrt. Preteklost je z zadnjim udarcem zamahnila proti bodočnosti, ki je v taboru narodnih socialistov.

Nov glas o koncu gospodarske krize

Bruselj, 1. sept. d. Ob priliki poletne konference belgijske Narodne banke je imel guverner Franck daljši govor, v katerem je poudaril, da se bliža gospodarska kriza z naglimi koraki svojemu koncu. Naraščanje cen v trgovini na debelo, povenitev denarja, ozdravljenje bank in izboljšanje finančnega položaja v mnogostevnih državah vzbujajo upravičeno domnevo, da se razmere naglo boljšajo. Glavna naloga svetovne gospodarske konference bo, da pospeši ta proces in da obnovi stabilnost valute v vseh ohih državah, ki so bile v sedanjih gospodarskih krizi prišleljene odreči se stalni vrednosti svojega denarja. Glavna naloga bo med drugim tudi čim prejšnja odstranitev vseh deviznih omejitev v mednarodni trgovini.

Letalo v puščavi

Kairo, 1. septembra. Veliko angleško letalo s 16 potniki na krovu je moralo zaradi defekta v motorju pristati v sušinski puščavi. Iz Kartuma je angleška letalska družba poslala ponesrečencem pomoč z letali.

Katastrofa japonskega parnika

Tokio, 1. septembra. g. Blizu otoka Fokaido sta trčila japonska parnika »Kunimaru« in »Raidomaru«, pri čemer se je »Kunimaru« tako zelo poškodoval, da se je takoj potopil. Izmed 28 mož posadke jih je 17 utonilo.

Polom največje tobačne trvdke

Newyork, 1. septembra. Največja ameriška trvdka za prodajo tobaka, United cigar stores company, je zašla v finančne ne prilike. Finančni krogi sodijo, da snaha prmanikljal trvdke nad 100 milijonov dolarjev (nad 5 milijard Din).

Državni in banovinski uslužbenci

Na osebne izdatke odpade v naši državi skoro 5 milijard dinarjev

Ljubljana, 1. septembra.

»Naš Glas« priobčuje ta-le zanimivi statistični pregled:

Po državnem in banovinskem proračunu osebnih in stvarnih izdatkov za leto 1932-33 je finančno ministrstvo sestavilo uradni statistični pregled številčnega stanja državnih in banovinskih uslužbencev. Po tem statističnem pregledu, katerega je finančni minister predložil narodni skupščini pri njenem zadnjem zasedanju, je danes vsega skupaj v državi in banovinskih službi 197.293 oseb.

Od navedenega števila odpade na državne uslužbence 186.737 oseb, dočim je banovinskih uslužbencev 10.556. Izmed državnih uslužbencev je 135.689 civilnih uslužbencev, dočim je 51.048 oseb v vojaški službi.

V splošni državni upravi je zaposlenih 129.989 oseb (t. j. 69,61% skupnega števila javnih nameščenih). Pri državnih gospodarskih podjetjih je uslužbencev 56.748 oseb (30,39%).

Po ministrstvih so državni uslužbenci razdeljeni takole (druga številka znači število uslužbencev v drž. gospodarskih podjetjih, medtem ko prva kaže število nameščenih v splošni upravi):

Vrhovna državna uprava 449 (0,73%).

Pravosodje 10.492 (8,07%).

Prosveta 32.942 (25,35%). — 933 (1,76%).

Zunanje zadeve 566 (0,44%).

Notranje zadeve 26.574 (20,44%).

Finance 14.064 (10,32%). — 1305 (2,30%).

Gradbe 344 (0,40%).

Promet 732 (0,56%). — 46.241 (81,47%).

Pojedelstvo 962 (0,74%). — 460 (0,82%).

Trgovina in industrija 1268 (0,98%). — 544 (0,96%).

Socialna politika 1839 (1,41%). — 3773 (6,55%).

Telesna vzgoja 22 (0,01%).

Gozdovi in rudniki — — 3432 (6,05%).

Državni uradniki so po položajnih skupinah razdeljeni takole:

I. skupina: 30, II. skupina: 1, stopnja: 314, E. skupina: 2, stopnja: 160, III. skupina: 1, stopnja: 381, III. skupina, druga stopnja: 946, IV. skupina: 1, stopnja: 1097, IV. skupina, 2. stopnja: 1330, V. skupina: 2188, VI. skupina: 8019, VII. skupina: 5820, VII. skupina: 11.227, IX. skupina: 10.437, X. skupina: 4563.

Uradniški pripravniki so v VII. skupini: 3488, v IX. skupini: 10.802, v X. skupini pa: 2604.

Zvaničniki so v I. skupini: 6397, v E. skupini: 19.567, a v III. skupini: 7865.

Služitelji so porazdeljeni v dve položajni skupini in sicer jih je v I. skupini: 1894, v II. skupini pa: 6658.

Pogodbениh uradnikov, honorarnih uslužbencev in dnevničarjev je skupaj

8470. Od teh je pogodbenih uradnikov: 2698, honorarnih uslužbencev: 1546, dnevničarjev pa: 4226. — Uslužbencev, ki niso razvrščeni, je pa: 2395.

Za skupne osebne in stvarne izdatke je v tekočem državnem proračunu določena vsota 11.323.000 Din. Od tega zneska odpade na stvarne izdatke 6.344.431 Din. Na osebne izdatke pa odpade 4.978.768,90 Din torej skoro pet milijard dinarjev. O! tega zneska je določenih okroglo 873 milijonov za pokojnine, rente in invalidnine.

Pri vseh 9 banovinah in upravi mesta Beograda je nameščenih skupaj 41.786 državnih uslužbencev. Od tega še ima jih je 30.741 uslužbencev prosvetne stroke, 5427 jih je iz resorte notranjega ministra, iz gradbenega ministrstva jih je 2667, iz kmetijskega ministrstva 637, iz ministrstva za trgovino in industrijo 326, iz resorte ministrstva za gozdove in rudnike 292 in iz ministrstva za socialno politiko 1687.

V dravski banovini sami je od navedenih državnih uslužbencev nameščenih 5305 oseb. Od teh je uradnikov 3929, uradniških pripravnikov 800, zvančičnikov 94, služiteljev 120, pogodbenih uradnikov in dnevničarjev 362.

Po resortih se državni uslužbenci v dravski banovini dele takole: prosveta 4524, notranje zadeve 368, gradbe 164, kmetijstvo 52, trgovina in industrija 26, gozdovi in rudniki 36 in socialna politika 135.

Po proračunih banovin za leto 1932-33. je vsega skupaj 10.556 banovinskih uslužbencev. Pri splošni banovinski upravi je nameščenih 5434 nameščenih, pri banovinskih gospodarskih podjetjih in ustanovah jih je 5122 — v vsej državi.

V banovinskih proračunih je od skupne vsote vseh izdatkov, ki znaša dinarjev 844.097.907, določenih za stvarne izdatke 655.236.973 Din, za osebne izdatke je pa določenih 188.828.934 Din.

Po banovinah so razvrščeni uslužbenci takole (prva številka pomeni število uslužbencev v splošni upravi, druga pa nameščenih pri banovinskih gospodarskih podjetjih): dravska banovina 355 (542), savska 1596 (1294), vrbska 296 (186), primorska 320 (320), drinska 715 (418), zetska 437 (324), donavska 907 (638), moravska 316 (1114) in vardarska 492 (305).

Banovinskih uslužbencev je v dravski banovini v področju splošne administracije 218 uradnikov, 51 uradniških pripravnikov, 19 zvančičnikov, 35 služiteljev, 3 dnevničarji, 29 nerazvrščenih, skupno 355, a v vseh banovinah skupno 5434; pri gospodarskih podjetjih dravske banovine je nameščenih 110 uradnikov, 11 uradniških pripravnikov, 19 zvančičnikov, 39 služiteljev, 350 dnevničarjev, 13 nerazvrščenih, skupno 542 uslužbencev, v celoti torej 897 uslužbencev.

Preurejen in tlakovan je bil Mestni trg, Krekov trg, dalje Studentovska ulica do strmega dela, Rebno, Poljane prvi del, Kopitarjeva ulica, Komenskega ulica, Masarykova cesta od Dunajske ceste do Metelkove ulice, Kolodvorska ulica od kolodvora do Sv. Petra ceste in Vilharjeva cesta. Sedaj se vrši tlakovanje Celovske in Gosposvetske ceste in bo delo kmalu končano. Lani je bila tlakovana tudi Selenburgova ulica z lesenimi kockami. V načrtu je tlakovanje Resljeve in Bleiweisove ceste. Popravila se bo tudi Dunajska cesta, ki je popravila nujno potrebna.

Tlakovanje se je vršilo obenem s kanalizacijo, ki se vidno izboljšuje. V zadnjem času je bilo položenih več kilometrov novih kanalov in gre delo za tem, da se tudi šiška zveže z glavno kanalizacijo. Treba bo še kanalizirati in tlakovati ceste za Gradom, kar bo pa zahtevalo mnogo dela in stroškov. Pod plastjo 40 do 50 cm nasutega kamena je namreč zemlja in bo treba postaviti dober temelj, da se cesta ne bo ušedala. Mnogo cest je bilo popravljenih tudi na Mirju in v Kolesarji, ki so bile makadamizirane. Vsak dan se pokazuje nove potrebe in bo treba tudi obrežiti in kanalizirati tlakovati in preurediti. Ideja je bila, da bi se tlakovale vse daljše ulice, ki vodijo v mesto, kakor vidimo to zlasti v Nemčiji. Vozila, ki prihajajo v mesto po Dunajski, Dolenjski, Tržaški in Celovski cesti, prinašajo s seboj razno nesnago, ki jo potem odlože na gladkih mestnih ulicah, ki jo zaradi tega vedno prašne. Tlakovanje teh cest bi bilo zvezo seveda z velikimi stroški, vendar bi se mesto na ta način iznebilo večnih očitkov, da se ulice premalo skrope in da se v mestu dvigajo kar čeli oblaki prahu.

Mestna občina, ki ima na razpolago šest škroplilnih avtomobilov, stori sicer vse, da so ceste redno škropljene, ob veliki vročini pa vse to nič ne pomaga, ker so ceste čez 10 minut spet popolnoma suhe. Čeprav ima občina za vzdrževanje cest velik aparat, se znajde včasih pred nalagami, ki jih ni mogoče rešiti, pa če je volja še tako dobra. So ovire, ki jih ni mogoče odstraniti. Predvsem se pri nas skoraj ves promet vrši s konjsko vprego, težki tovorni vozovi pa cestam mnogo bolj škodujejo kot motorna vozila.

Podzemeljsko stranišče pod tromeštom bo še letos dograjeno. Projektirani sta še dve podzemeljski stranišči, in sicer pred kolodvorom in pred kavarno Evropo. Za ta dela je votiran poseben kredit v proračunu.

Glavne ulice v središču mesta so bile asfaltirane, kar se je prav dobro obneslo. Te ceste so seveda le bolj paradne in ne morejo služiti težkemu tovornemu prometu. Na asfaltiranih cestah pozimi ni mogoče voziti s konjsko vprego, ker preveč drži in je zato vožnja po njih nevarna. Zato so vse večje prometne ceste tlakovali s kockami ter se je že v tem kratkem času pokazalo, da se je delo izplačalo. Odpadlo je namreč redno posipanje, kar bi stalo mnogo več kot je stalo tlakovanje. Danes imamo asfaltirane Aleksandrovo in Miklošičevo cesto, Dalmatinovo, Tavčarjevo, Knafličovo, Gledališče in Beethovno ulico. Poizkusilo se je tudi s bazaltoidom, in sicer na Kongresnem trgu, hodnik na Ambroževem trgu do klavniče, dalje hodnik v Križevniški ulici in Pražakovo cesto. Poizkus se je vsekakor obnesel, čeprav je bilo delo zelo drago.

Regulacija je leto za letom napredovala.

Čez 30 let bo Ljubljana povsem moderno mesto

Tlakovanje cest dobro napreduje — Periferija je kriva, da so mestne ulice prašne

Ljubljana, 1. septembra.

Današnja in predvojna Ljubljana se razlikujeta tako kakor majhna vasica in veliko moderno mesto. To se opazi zlasti pri cestah, ki so v centru skoro vse tlakovane, dočim je bila pred vojno tlakovana le Dunajska cesta. Mestna občina je v tem pogledu mnogo storila in zasluži naše mesto po vsej pravici sloves bele Ljubljane.

Takoj po vojni se je začelo s temeljitim popraviljem cest, ki so bile bolj podobne strelskih jarkom, kot pa mestnim ulicam. Prvi projekt za popravilje cest je bil narejen 1. 1920 za dobo 10 let, dočim se je računalo, da bo delo v 40 letih popolnoma končano. Namen je bil, da se tlakuje predvsem središče mesta in pa ulice, ki vodijo h glavnim cestam, zlasti one, ki so bolj frekventirane. Načrt je bil do bro zamišljen, bil pa je seveda v glavnem odvisen od razpoložljivih denarnih sredstev. K temu se je pridružil še to, da se je mesto pričelo močno širiti in so prišla vmes razna nepredvidena dela, ki so ovirala redno tlakovanje, tako da moramo računati, da bo celotni načrt izveden šele v dobrih 30 letih.

Najprej je bila tlakovana Wolfova ulica, potem Sv. Petra cesta, Marjin trg, Mestni in Stari trg, vse z malimi granitnimi kockami, ki so jih dobavljala razna domača podjetja. Kocke so precej drage in stane kvadratni meter 120 Din, ako pa računamo še delo in pripravo, stane kvadratni meter ceste nič manj kot 200 Din, kar je zelo veliko in si prav lahko predstavljamo, koliko stane tlakovanje ene same ceste.

Glavne ulice v središču mesta so bile asfaltirane, kar se je prav dobro obneslo. Te ceste so seveda le bolj paradne in ne morejo služiti težkemu tovornemu prometu. Na asfaltiranih cestah pozimi ni mogoče voziti s konjsko vprego, ker preveč drži in je zato vožnja po njih nevarna. Zato so vse večje prometne ceste tlakovali s kockami ter se je že v tem kratkem času pokazalo, da se je delo izplačalo. Odpadlo je namreč redno posipanje, kar bi stalo mnogo več kot je stalo tlakovanje. Danes imamo asfaltirane Aleksandrovo in Miklošičevo cesto, Dalmatinovo, Tavčarjevo, Knafličovo, Gledališče in Beethovno ulico. Poizkusilo se je tudi s bazaltoidom, in sicer na Kongresnem trgu, hodnik na Ambroževem trgu do klavniče, dalje hodnik v Križevniški ulici in Pražakovo cesto. Poizkus se je vsekakor obnesel, čeprav je bilo delo zelo drago.

Regulacija je leto za letom napredovala.

Velike svečanosti naših strelcev

Tekmovalno streljanje in razvije prapora strelskih družin

Ljubljana, 1. septembra.

Že v soboto smo poročali o bližajoči se svečanosti strelskih družin iz vseh krajev države, ki se bodo vršila na ljubljanskem strelišču na Dolenjski cesti in ki bo združena s svečanim razvijem prapora, ki ga je poklonil družinam Nj. Vel. kralj Aleksander.

Program svečanosti je zelo bogat. V soboto in nedeljo dopoldne bo sprejem gostov. Med 9. in pol 10. se zbira sokaška društva, ki bodo sodelovala v slavnostni povorki po mestu, pred Narodnim domom, gasilska pred Mestnim domom, druga društva na Vodnikovem trgu. Udruženje rezervnih oficirjev, lovci in člani strelskih družin na vojaškem strelišču. Ob 10. bo odhod sokolskih, gasilskih in drugih društev ter narodnih noš na vojaško strelišče, ob pol 11. zbiralnice Hubadove pevke župe na vojaškem strelišču, ob 11. prihod predstavnikov oblasti in vabljenih gostov, ob pol 12. prihod kraljevega zastopnika, ob 12. blagoslovitev in razvije zastave.

Za to pomembno slavi se vrše velike priprave. Vojaško strelišče ob Dolenjski cesti so primerno uredili, okrašeno bo z mlaži in zastavami, pa tudi v tehničnem pogledu je tako izpopolnjeno, da je gotovo najidealnejše v vsej državi.

Po blagoslovitvi in razviju prapora bo na strelišču defile, nato slavnostna povorka po Dolenjski cesti, čez Karlovski

most, Karlovsko cesto, po Florjanski in Rožni ulici, čez Sv. Jakoba trg, čez most, Breg, Turjaški trg, po Gosposki ulici, Kongresnem trgu, Selenburgovi ulici do glavne pošte, kjer se ločijo Sokoli, ki odidejo pred Narodni dom, strelci in druga društva pa po Prešernovi ulici pred magistrat, kjer bo razhod. V povorki bodo sodelovale tri godbe, in sicer Sokol I. vojaška godba 40. pp. in domžalska godba.

Kakor smo že omenili, je za tekmovalne strelskih družin pripravljen okrog 250 nagrad, od teh je zbranih že približno 150. Poleg daril Nj. Vel. kralja in Nj. Vel. kraljice so prispevali darila tudi ban dravske banovine, ki je poklonil krasno puško, dalje mestna občina, ki je organizaciji izročila tri lepa darila, med temi krasno srebrno in zlato šatuljo za cigarete in cigare, pisalni pribor, pisarniško garnituro, direktorja »Jutra« krasno lovsko puško, divizionar general lič krasno lovsko puško, Narodna odbrana v Ljubljani tudi lovsko puško. Društvo ostrostrelcev krasen pokal, prav tako tudi Slovensko lovsko društvo izredno lep pokal.

Udeleženci-tekmovalci imajo prosto vožnjo, drugi, ki se bodo udeležili prireditve, pa bodo imeli četrtinsko vožnjo in naj se v tem pogledu poslužijo izkaznic Odbora kongresa narodnih noš. Informacije v tem pogledu se dobe na velesejmu pri g. Markiču.

Besedo imajo naši čitatelji

Otroško igrišče ali fata morgana

G. urednik! Vaš cenjeni list ima hvalevreden stolpec, ki predstavlja nekako svobodno tribuno za občinstvo. Prav je tako. Več oči več vidi, Slovenci pa imamo itak vse premalo kritike, ki pa mora biti seveda pravilna in dobronamerna. Taka kritika je kakor kvas, ki nam pripomore do zdravega in krepkega kruha.

Torej čitatelj, kaj sem jaz videl v nedeljo. Nekaj dosedaj v Ljubljani nevidnega, prelestnega: videl sem slovito **fata morgano**.

Kaj, ali je to mogoče? Kako, kedar? Le počakajte, povem vam točno vse. Zadnjič nedeljo sem bil ves božji dan na Savi. Večinoma sem ležal v kopalnih hlačah v gosti senci lip, ki služijo tamkaj kot meja posamičnim travnikom in užival planinski zduh. Kajti zduh je na tem mestu enakovrsten kakor oni v slovenskih hribih, visokih 1000 m. Seveda sem šel tudi plavat v našo kristalnočisto smaragdno Savo ter se večkrat izpostavil ultravijoličastim žarilnim žarkom. Napisled mi je postregel g. Janko Cirman s tako dobrim bistvom, da je prišla osa trikrat pomagati piti. Nisem odganjal lepe živalce, ker sem prijatelj božje narave in sem vedel, da ne hodi zaradi mene, nego zaradi dišeče kapljice. Osa je gurmanka med žuželkami, je najfinjši sad ji diši.

Zvečer sem videl fata morgano. Izredno me je veselilo, da sem si na ta način prihranil stroške za potovanje v Grenlandijo, kamor menda še ni prišel noben Slovenec — saj veste, da nisimo petičen narod, ravnokar pa se še stalno borimo s krizo. Bilo mi je takoj jasno, komu se imamo Ljubljančani zahvaliti, da lahko v Ljubljani gledamo prelesto severno luč. Seveda profesorju Piccardu in njegovi francoski genialnosti. Pred kratkim je prišel iz druge iz stratosfere, proučil je vse kozmične žarke in sedaj: pritise na gumb in prikaže poljubno severno luč zdaj v Bruslju, zdaj v Londonu itd. Za malo odškodnino — da se povrne režijski stroški. Na občo željo je naročil sedaj tudi mestni magistrat enkratno predstavo, za kar so mu meščani zelo hvaležni.

Rdeči, zeleni jeziki so skakali v prekrasni zelenkasti in vijoličasti luči, prelesta paša za naše oko. Občinstvo je od navdušenja klicalo ura in živjo Piccardu in mestnemu magistratu. Kaj gledišče na prostem, kaj kino na prostem — ki ga sicer Ljubljana še nima, — kaj najlepša kopalnica na prostem, vse to se ne da primerjati z lepoto severnega sijaja.

Luč nenadno ugasne, kakor to običava severni sijaj. Vendar pa je bila sedaj vsa okolica tako svetla, kakor dan. V tej divni zelenkasti svetlobi se je moglo čitati kakor podnevi.

Poleg sebe opazim prijatelja, mestnega fizika. Pozdravlja se in pogovori kakor po navadi, predmet: javna higiena. Fizik potegne iz žepa spis in mi ga ponudi: citaj.

Bilo je zdravstveno poročilo za 1. 1932. — Kaj, ali že sedaj, saj še ni leta konec?

— Da, da bi se kaj ne poznalo, sem prišel že sedaj sestavljati, kajti letošnje leto je bilo posebno plodovito.

Pokaži mi na poglavje: tržno nadzorstvo. Rez, vzorno. Čistoča do pedantnosti, pristnost živil, obilni trg, ščke po 10 dinarjev kg. Pohvalim ga.

Drugo poglavje: Higiena zrduha. Pogledam ga z levim očesom.

— Kaj, ali ste se pri vas že sprebriili. Doselej tega niste hoteli poznati?

— Da, le čitaj, mi smo odsej v tem pogledu veliko modernjši nego velemesta. Ljubljana je prestolnica Slovencev in mora z lepim vzgledom prednjačiti.

— Res je to, — rečem, — in sem jako radoveden.

Prvi odstavek se je glasil:

»Mesto je imelo doslej škroplilne avto, ki so pa žal največ je prah zdigovali, kar je seve narobe — sveži. Namesto da bi asfalt in ceste kakor s škafom polili, so to delali kakor bi preganjali muhe s smrdljivčev prho. Namesto da bi vodo spuščali sprej, so to delali od zadaj. Izdan je ukaz, da odsej škroplilni avti vozijo z zadkom naprej, tudi morajo odsej počasi voziti, ker ne gre za nikakovo dirko, nego za namakanje ulic in cest. Seveda pa pričaku-

jemo, da bo slednjič vendarle prišla kaka pomoč od zgoraj.

— Kako to misliš, ali kak ukaz iz ministrstva narodnega zdravja?

— Ne, saj veš, Jupiter Pluvius!

Nadaljnji odstavek govori o globitvi Ljubljanice:

»Žal je nastala v 1. 1932. potreba, da se iz tehničnih pogledov zaveži Ljubljana, v katero se izteka glavni zbiralni kanal mesta Ljubljane. Ker smo pa večkrat izpuščali Gradaščico v strugo, se je nabrala godlja sproti rečiča. Vzlic temu se je izkazalo, da je na vrhu plavalno govno, enkrat v smeri proti vzhodu, potem zopet nazaj. Izkazal se je zopet kot resničen stari slovenski rek: čim bolj govno mešaš, tem bolj smrdi. Vse to se je odpravilo, ker se je izkazalo, da sicer niso nastale razne epidemije, katerih se ni bati, vendar pa, da onesnaženi zduh škoduje človeškemu zdravju. Odprava se je izvršila na ta način, da se enemu izmed zdravnikov poveri referat: Higiena zrduha v Ljubljani. Ta zdravnik se bo bavil toliko časa samo s to važno zadevo, da bo zavladal v Ljubljani, v kolikor je to sploh mogoče, čisti zduh. V strugi bo vedno samo čista voda, smrdljivi obrati se bodo po možnosti izselili v okolico Sibirije, kletna stanovanja se ne bodo več dovoljevala, njih dosežanjim nesrečnim prebivalcem pa bo socialni magistratni odesk pripomogel do lastnih hišic v čistem zrduhu, in kletnih prostorih se ne bodo odsej nikoli več dovoljevale pivnice, plesišča itd.

Referent za higieno zrduha bo zasledoval največje škodljivce in dvigalce prahu: motorna kolesa. Za slednja se bo pobirala visoka taksa, tako da jih bodo polagoma njih lastniki zamenjali z malimi avtomobili, ki so že danes cenejši od boljših koles. Nikdo ne sme voziti z odprtim izpuhom in na ta način izpuščati v zduh zdravju opasnih plinov. Tudi ropotanja bo odvadil motorske brezobzornike.

Hvaležno sem stisnil fiziku roko. Povedal sem mu sledečo povest: Lešim primorsko rodbino, ki stanuje na Ambroževem trgu. Tamkaj je centralno zbirališče godle. Mati in deca napibajo k tuberkulozi. Stanovanje je temno, i soba obenem veža, spalnica in kuhinja. Troje ljubkih deklic šteje rodbina. Starjšo se je posredilo odposlati v počitniško kolonijo. Pred kratkim je pripeljala mati vse tri deklice k meni. Starjša, ki se je vrnila iz planinskega zrduha, je bila rečelica in v zvezi kot rožica na planini, manjši rečici pa sta bili blede, polni povečanih žlez na telesu, dojenki izpadajo lasje.

Vprašam te, da-li je čisti zduh potreben ljubljanskim meščanom od dojenčka do starega oca? Menim da, kajti sicer se pojavlja degeneracija. In tu gre za slovenski naraščaj, ki ga moramo negovati ko punčico v očesu. Na vsak način ne bo ljubljanski zduh nikoli zadostoval za deca, ki jo je najbolje imeti na deželi, in to stalno. Seveda je to večini nemogoče. Zato je treba za predšolsko deca otroških igrišč, ki pa bi morala biti v zdravem podnebnju. Tamkaj bi deca morala ostati ves dan.

V tem hipu se je zopet pojavila fata morgana. Ni pa bilo več onih divnih jezikov in blesketanja, marveč so se pojavile živopisne krajinske slike. Na ježanskem polju se je premikal s hitrostjo brzovlaka vlak. Ali je to mogoče, kamničan kot brzovlak. Stroja sploh ni videti. Oho, že vem. Gre za avto na tračnicah, ki odpelje z glavnega kolodvora vsako uro do postaje na Ježici. Je že tankaj. Iz vagonov se vsuje cel roj mater in dece kot listja in trave. Kam neki gredo? Že vidim. Na levi breg Save, kjer je dečje igrišče. Tu kaj jih že pričakuje desetorica oskrbnih sester v belih oblekah in z rdečimi križi. Te sestre niso moge dobiti službe, pa jih je socialni urad mestnega magistrata postavil. Igrišče je zelo obširno, polno je gugalnic, drogrov, savske miške, vodnjak ima izborna talnico, tu so lope za primer nevihte, refrigerator izdeluje led, da se hranijo pravilno živila. Stranišča na vodno izplakovanje vendar ni odtok izpeljan v Savo, ki služi odraslim za kopal. Sladodardarjev ni, kajti dečjih želodcev ne gre kvartiti. Zato pa dobi deca obilno jesti: kruh, vsak dan svež iz moke iz kmetijskega mlina, namazan s pianističnim maslom. Razen tega obilica sadja in jagort. Tudi malinove se dobi, vendar izključno le oni iz pristnega sirupa, brez esenc in saharina. Zdravnik in sestre kontrolirajo dnevno ves obet. Deca skače in raja.

Naenkrat se silka izpremeni. Pred seboj vidim Golovec, ki je tudi dobrota za Ljubljano, kajti zduh je tamkaj čist. Tramvaj vidim po Karlovski cesti. Voz je natlačeno poln šolske dece, ziblje jo sem in tja, tako da spominja deca na najnežnejšo dobo, ko je še ležala v zibelki, samo da je ta moderna, ker je na električni pogon. Voz se ustavi pred Česnovarjem. Vsude se iz njega roj dece in odhaja na Golovec. Kam neki? Zdej je 8. ura, tedaj gotovo v šolo. Res je! Tam, kjer se naraščaj uvaža v smuko, stoji več krasnih nizkih zgradb z velikimi verandami, na njih stolčki in mize. Kdo bi verjel, to je mestna gozdna šola, kakršne imajo napredni narodi že vsi. Zakaj bi je Slovenci ne imeli? Šolski zdravnik odbere vsako leto vso slabotno, k tuberkulozi nagnjeno deca, ki pride za ves dan na Golovec, se tu počuje na vzduhu, dela izlete, tu obeduje, telovadi na drugo, se igra itd. Skoraj bi ne verjel svojim očem, da je to mogoče in že v šolskem letu 1932-33.

Ves srečen se obrnem k prijatelju — objamem ga in poljubim in znak hvaležnega priznanja. Bodisi da ni bil dosti skrbno obrt, ali pa je bilo kaj drugega vmes, v tem hipu se prebudim. Spoznam, da, žal, še nimamo fete morgane, še manj pa pravilnega otroškega igrišča in gozdne šole v Ljubljani.

Kar ni, pa se še lahko naredi, stvar je združena z malenkostnimi stroški. Ljubljana pa mora kot središče Slovencev voditi tudi na polju javne higiene.

Nekdo, ki želi čisti zduh vsem Ljubljančanom.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Četrtek, 1. septembra, katoličani: Egidij, Mladin; pravoslavni: 19. avg. DANAŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Moja boš (Willy Fritsch-Camila Horn.)

Kino Ideal: Berlin — Aleksandrov trg. DEZURNE LEKARNE.

Danes: Tunkoczy, Mestni trg 4; Ramor, Miklošičeva cesta 20.

Iz Kranja

— Dušan Pirc na zadnji poti. Včeraj popoldne smo spremljali pokopnogo Dušana Pirca na zadnji poti. Kljub slabemu vremenu mu je prišlo izkazat zadnjo čast toliko sorodnikov, prijateljev in znancev ugledne rodbine g. Cirila Pirca, da tako veličastnega pogreba Kranj še davno ni videl. Zastopane so bile vse krajevne oblasti in vsa društva. Nad 40 vencev in šopkov so nosili pred krsto. Pred domačo hišo in na pokopališču je zapelo pokolnikovo slovo sokolsko pevsko društvo. V žalnem spredu po korakali Sokoli in Sokolice v kroju z društvenim praporom, člani Čitalnice tudi s praporom, zastopniki drugih društev in korporacij, za krsto so šli sorodniki, za njimi več oddelčnih predstavnikov naše javnosti. Med pogrebom na pokopališču se je vtila buda ploha, kakor da je narava hotela ustroči žal prepozno pokojnemu, ki si je zadnje trenutke, ko je že tekoč dihal, tako iskreno želel ohladit

Socijalno delo dobrunjske občine

V dobrunjski občini imajo ubožnico, kakršne bi bile potrebne še v mnogih občinah

Ljubljana, 1. septembra.

Zdi se, da za stare in onemogle nikjer dovolj ne skrbe, ker je povsod toliko ljudi, ki se komaj vlačijo od hiše do hiše ob beški palici. Dokler je človek produktiven, se pač zanj ne skrbi toliko, ko pa izčrpa iz njega življenjske sile, ni več niti toliko vreden kot izrabljen stroj. Med ljudmi je v praksi zelo malo človekoljubja.

V ljubljanskih okoljskih vaseh je izredno živahen dotok izgubljenih eksistenc, izbirani ter onemogli ljudje se zbirajo v njih od vseh vetrov — vse pač sili v mesto, ko pa odhajajo razočarani iz njega, se ustavljajo v bližini, kjer čakajo, da se jim želje vsaj deloma izpolnijo. Zlasti na vzhodni strani Ljubljane, okrog Štepanje vasi, je toliko beračev in drugih bednih

ljudi, da jih ni več niti v Ljubljani, kjer nikjer ne pogrešamo beračev, čeprav so pri nas socialne prilike v tem pogledu kolikor toliko urejene. Lahko rečemo, da je okolica Ljubljane pretežno proletarska. Čistega kmečkega življa je malo. Okolice so pretežno delavci, ki si iščejo kruha v mestu. Pri delu se izčrpajo, na stara leta pa ostanejo v breme domači občini. Tako se rekrutirajo berači v ljubljanski okolici, dva dotoka sta.

Okoliške občine imajo težke socialne naloge. Socialno delo na deželi je bilo doslej še skoraj povsem primitivno, bilo je le dobrodelnost, nikjer se pa niso dovolj poglobili vanj. Ubožnice v podeželskih občinah skoraj niso poznali. Povsod pa poznajo občinske reveže in nešteto občin je, ki ne morejo skrbeti za svoje občinske reveže. Ti reveži romajo iz občine v občino — vsemu svetu so v nadlego, ne morejo živeti, umirajo pa reveži zelo počasi, sicer bi jih ne bilo toliko.

V dobrunjski občini imajo občinsko ubožnico, kakršnih bi bilo treba še toliko v mnogih drugih občinah. Dobrunjska občina je druga največja podeželska občina, ima 5445 prebivalcev, samo občina D. M. v Polju ima enega prebivalca več. Zavzema 54 km².

Pred dobrimi tremi leti je občina prevzela staro šolsko poslopje v Sostrem, da ga preuredi v ubožnico. Poslopje je last župnije, zato je občina najemnik. Ker je pa preuredila poslopje, dokupila vrt, prizidala gospodarsko poslopje in ker vzdržuje ubožnico, se zdaj ta zavod že imenuje občinska ubožnica in občina samo formalno priznava, da je poslopje last župnije ter plačuje zato neznanu najemninu. Lani so nazivali še podstrešje, v katerem so 4 večje sobe, ena manjša, ena za strežnice in drugi prostori.

Ubožnica stoji ob cesti v bližini cerkve. Sobe imajo skoraj vse solčno lego. Ubožnico nam je razkazala s. upraviteljica. V pritličju sta 2 veliki in 2 manjši sobi za hiralce, sprejemnica in pisarna, kuhinja, kopalnica in pritlikline.

Ubožce smo zmotili pri malici. Sreballi so kavo. Gledali so nas napol prestrašeno, napol radovedno. Navezani so bolj sami nase, nihče se več mnogo ne zanima za nje. Ko so pa opazili med radovedneži gg. župana Miklaucia in popularnega Briclja iz Štepanje vasi, so se razveselili. Župan pride v ubožnico vedno kot dobri oče, vsi ga poznajo, da ne odbije nobene prošnje revežem. No, kjer se pa pokaže G. Bricelj, se zjasne vsi obrazi. V sobah so bili le tisti hiralci, ki se ne morejo več mnogo premikati, nekaj jih je pa težko bolnih. Nekaj se zgane v človeku, ko gleda te odmrle člane človeške družbe in kar sram ga je, ko nekoliko, da je prišel past oči v njihova samotna zatišja. Kot da so napravili že kriz čez vse, so čudno žalostni, nekateri pa še skoraj povsem topi ter brezbržni za svet. Skoraj vsi so bolj ali manj bolni, nekaj je naglušnih, skoraj popolnoma so gluhe 3 ženske, 2 pa slepi. Slepca sta tudi dva moška. Dve je zadel kap. Človek bi se razjokal nad njunim trpljenjem. Ena ima želodčnega raka in že več dni ni ničesar pokusila; tiho trpi. Le njene vročine oči proseče iščejo okrog sebe nekoga, da bi ji lajšal trpljenje.

V podstrešju smo srečali popolnoma slepo žensko. Na stara leta so ji začele pešati oči, pred desetimi leti je pa popolnoma oslepele. Perica je bila.

— Rada sem delala, rada. Kaj naj zdaj delam, slepa reva? To je še edino dobro, da smo tu preskrbljeni. Kaj bi bilo z nami, če bi ne bili preskrbljeni na stara leta!

Iz ugasihi oči sta ji zdrknili po vsem licu debeli solzi.

— Ali ste vi župan? je vprašala gluha starka. — Vidite, otrplo roko imam, pa ne morem več šivati, da bi si kaj zaslužila za obleko. Od doma mi nič ne dajo. Ko bi mi kupili nogavice. Ali mi boste morda kupili nekaj blaga za predpasnik, bluzo in za perilo?

Solze je požirala, ko je prosila. Težko smo ji dopovedali, da bo dobila vse, kar potrebuje. Umolnila je, a potolažena najbrž ni bila, ker nas je gledala tako obupano.

— No, dobro je. Denarja zdaj ne potrebujem, dokler me ne bodo nesli ven. drugega pa tudi ne pogrešam, — je odgovorila druga naglušna starka.

Zgoraj v sobi je napol hroma starka prestavljala stol ter se oprala nanj.

— Kaj pa počenjate, mamica?

— Hoditi se učim. Tako sem trda, nikamor se ne morem več premakniti.

Na dvorišču so posedali starci in starke, ki se še drže nekoliko na nogah. Moški so bolj veseli kot ženske in nekateri so celo razpoloženi za šale. Eden ni hotel stati, da bi ga fotografirali.

— Bom raje sedel, sicer sem preveč krevljast!

Drugi je pa dejal: — Če ne bo na sliki tega »puščica« za klobukom, me boste morali še enkrat fotografirati. Punca mi ga je dala.

Namignil je proti starki, ki je sedela sama zase zatopljena v nekaj.

— Zdaj premišljuje; vedno misli na me.

Skoraj vsak je imel kaj na srcu, kogar smo ogovorili. G. Bricelj je pa pridno posegal v žep. Izvlekel je tudi stotak:

— Pa jim pripravite v nedeljo priboljšek, naj proslavimo mojo 50-letnico!

V podstrešju so še prazne tri sobe, ki jih bodo pa kmalu zasedli. Zdaj je v ubožnici 24 hiralcev. Nekaj jih je tudi iz drugih občin. Dnevna popolna oskrba je nizka. Primanjklijav mora seveda vsi občina. V dobrunjski občini je tudi lepa šeststazidna šola in lepo poslopje je občinska hiša.

Treba je samo naglasiti: kjer ne zamerjajo socialnih nalog, napredujejo v vseh pogledih.

Kongres narodnih noš

Ljubljana, 1. septembra.

Zbiranje narodnih noš pred službo božjo na Kongresnem trgu dne 4. t. m. je ob 8. uri po naslednjem sporedu: Jezdeci in vozovi se zbirajo v Gosposki ulici. Narodne noše se zbirajo pred univerzo, pred Matico in ob južnem delu Zvezde. Pevci ob 8. uri 30 min. pred odrom glavnega vhoda nunske cerkve. Člani kulturnega in humanitarnega društva »Soče« v kolikor niso v narodnih nošah, se zbirajo na notranji strani trgovine Novak. Godbe pri meteorološki hiši v Zvezdi. Avtomobili parkirajo v Nunki ulici. Častni gostje z vabili na odru »Slehermika« ob obeh straneh oltarja (za dame so rezervirani stoli). Zdravniške rešilne postaje bodo nastanjene: I. pred univerzo, II. na magistratu, III. na velesejmu.

Spored slovesnosti na Kongresnem trgu 4. septembra je naslednji: Pred službo božjo slavnostna fanfara raz balkan univerze. Pričetek službe božje oznanijo trije topovski strelci na Gradu. Konec službe božje ob 9. uri 30 min. Fanfara pred slavnostnimi govori. Govor pokrovitelja kongresa župana ljubljanskega g. dr. Dimka Puca, govor predsednika kongresa senatorja g. dr. Valentina Rožiča. Nato defile narodnih noš mimo tribune. Sprevod krene ob 10. uri po naslednjih cestah, trgh in ulicah: Vegova, Emonska, Čojzova, Sv. Jakoba trg, Stari in Mestni trg, Stritarva, Tromostje, Marijin trg, Miklošičeva, Tavčarjeva, Dunajska, Gosposvetska, na velesejmu.

Ocenjevanje narodnih noš, posameznih in skupin, ob 11. uri pred paviljonom »K« na velesejmu. Mestna občina bo naknadno izdala krasne diplome za prvo, drugo in tretje nagradence, ki bodo nagradenecem gotovo lep in dragocen spomin naše prve manifestacije velikega slova.

Zborovanje zastopnikov organizacij in poverjenikov iz raznih krajev narodnih noš v svrhu organizacije zveze društev za ocvanje narodnih noš bo v nedeljo ob 11.30 v ravateljki pisarni na velesejmu. To zborovanje bo imelo velevažen namen za osnovevanje zveze za čim širšo propagando ocvanja narodnih noš ter bo nekaj temeljni kamen za pomembno grandiozno vse-slovensko organizacijo za ocvanje narodnih noš. Vabljeni, ki prejmejo pravčasno vabila, naj se izvolijo tega velevažnega zborovanja zanesljivo udeležiti.

Budnica ob 6. v nedeljo dne 4. t. m. se bo pomikala po naslednjih trgh, cestah in ulicah: Zvezda, Kongresni trg, Gosposka ulica, Turjaški trg, Breg, Sv. Jakoba most, Sv. Jakoba trg, Stari in Mestni trg, Poljska cesta, Sv. Petra most, Škofja ulica, Sv. Petra cesta, Marijin trg, Voklova ulica, ob vrtu Zvezde, Šelenburgova ulica, Prešernova ulica, Miklošičeva cesta, Dalmatinova ulica, Dunajska cesta, Aleksandrova cesta, Narodni dom, ranoči.

Kamniški ekspres vozi

Davi je prvič vozil na kamniški progi vlak s podvojeno hitrostjo

Ljubljana, 1. septembra.

Kamnik in vsi kraji ob slovitih kamniški progi so bili že nekaj dni nenavadno živahni in nemirni, ker se je njih prebivalstvo razdelilo v dva tabora. Na eni strani: Bo šlo! — na drugi pa: Ni mogoče! Resnici na ljubo moralo ugotoviti, da je bilo celo mnogo takih, ki niso verjeli razglasu železniške direkcije o podvojitvi vlakov in podvojitvi njih hitrosti. Predvsem so bili v tej skupini oni, ki so pri zadnjih volitvah ostali doma in so sedaj na vse pretege kričali, da je vse skupaj potegavščina kamniškega poslanca, iz te skupine so odnevali tudi klici »Ni mogoče!«, češ, da se bo pri taki brzini takol podrla proga, ki je bila dosedaj vajena le lagodnih izprehodov redkih vlakov, drugi so pridigali o grozanskih posledicah napovedane brzine, ko bo vlak povozil po lovcu na tak ekspres navajenega prebivalstva in bo na idilo krotkega kamničana vajena živina po uvedbi hitrejših vlakov v celih čredah ležala vsa razmesarjena na progi. Ubogo govedo — če ga ne doleti kruta smrt pod kolesi drvečje lokomotive, bo pa vsa živina podivjala in preplašena krave ne bodo več dale mleka!

Razburjenje in dvomi, v večino pa največje veselje zaradi napredka so snoči dosegli vrhunec. Na stotine in stotine litrov je zaaranih s stavami in davi je bilo na vse zgodaj že vse na nogah. Vlaksi so nabito polni, kdor se pa ni mogel peljati, je pa prišel vsaj na postajo ali pa v bližino proge.

Kamniške idile ni več in izginile so tudi vsele šaljive zgodbe o kamničanu, ki se je z njimi zabaval vsa dežela. O, tudi davi je bilo polno smeha in dvotipov, da tako vsele in zabavne vožnje kamničan ne pomeni. Korajžni so čakali vlaka na postajah, drugi so pa oprezo stopili za zid, da bi jih ne podrli piš drvečega kamniškega ekspresa. S silnim sopihanjem, ropotom in bobnenjem, da se je zemlja tresla, je pridrvel vlak, pozdravljen z vseh oken, z njiv in s ceste z občudovanjem in priznanjem. Povsod ovacije in gromoviti aplavzi! Prav nobene nesreče in tudi črnuški most še stoji — podrlo se je le zbadljivo zabavljanje na tiste, ki so pomagali k temu napredku Posavja in vse lepe kamniške strani in utihnilo so dvomljivci in volilni abstinenti v podčetnem ropotu kamniškega ekspresa!

Posebno všeč so vsem tisti mali vlaki z malo lokomotivo, ki vleče za seboj po tri majčkene, lepo na novo prepleksane vagončke vrhniškega tipa. Prav ljubke so te igračke, nagle in koriste.

Kamničani so veseli in navdušeni. Dosedaj so bili tarča dvotipov, sedaj pa objekt nevoščljivosti, kar je za pametnega človeka pač največji užitek. Prej je vse govorilo: Takega počasnega mlinska za kavo niti ne maramo — sedaj pa vsa dežela zdihuje: O, da bi imeli kamničana!

S kamniškim ekspresom naj se podvoji tudi tempo napredka v teh lepih krajih! Hvala vsem, ki so ga oživotvorili!

Jesihar in njegov osel

Ljubljana, 1. septembra.

Jesiharji so že tako redki, da je najbrž Miha iz Bizovika edini. No, oslov je pa še vedno dovolj, toda takšnega ne najdeš zlepa, kot je Mihiin.

— Kaj pa vozita vidva?

— Malo jesihar, malo vode. Tako od vasi do vasi, kjer je kaj vina, ki ni bolj vodeno kot moj kis. Halo, četrt mi ga natoči! Je zaklical Miha pred vaško gostilno.

Obiral se je z ogromno pisano ruto, ki jo ima zataknjeno za predpasnikom, vrvel oslu klaje in segel po kozarcu. Na pravil je križ čez vince ter zamrmral:

— Spil te bom, spil! Če ne boš tekel, te bom pa vil!

Včasih se ga tako nažehtam, da izgubim sodečka z vodo, — je iskreno priznal. — Kaj pa hočem, ko je toliko gostiln. Jesih mi tudi večkrat steče.

— Najbrž dobro zaslužite?

— Zaslužim? 2 Din liter kisa? Ko je »malare Jurja« malala kmetu, ga je vprašal, ali naj takšnega »malala«, ki se bo pokonci držal, ali takšnega, ki bo šel z znamenja. No, pa ze »malala« takšnega, ki je šel pri dežju med vodo. Vidite, tako tudi jaz prodajam kis. 3 Din mi nihče ne da zanj, pa ga prodajam po 2 Din. Saj nisem takšen osel, kot tale tu.

Nekdo ga je vprašal, česa se je Miha učil v mladih letih.

— Falota sem se naučil! Kaj se boš učil! 60 kron sem zaslužil na dan, delavci so pa delali za uboge krajcarje. Pa kaj bi, ko sem bil tem bolj žejen, čim več sem

zaslužil. Zeja me strašansko muči že od mladih let. Včasih me tako prime, da moram piti jesih.

— Kje ste pa dobili osla?

— V Ribnico sem šel ponj kar peš. Čez dva dni sem bil že z njim nazaj. Imam ga že 12 let. To vam je živinče! Če ga zajašete, vam dam 100 Din.

Vraga, kdo bi pa ne mogel zajahati tega mačka! No, samo, da se ga dotakneš, vzdigne zadnji del ter brne, da te mine takoj vse veselje do ježe.

— Kje ste pa izgubili nogo?

— Predolg roman, da bi vam mogel vse povedati. Ali vam ni všeč ta »stuck«? Ko bi videli, kako nore za menoj dekleta! Samo malo udarim s tem polenom kot petelin, ko kikrika, pa že vse dere za menoj.

— Ali vse kupujete kis?

— Vse ne, saj jim je že dovolj, samo, če me vidijo. Saj mi ni do takšnih kislih devic. Raje vrtim kozareček. Pa sem dal oni dan dva dinarja za mašo, da bi deževalo. Če bo dež, bodo rastle kumare, salata, stročji fižol in sploh vse, česar ljudje ne morejo jesti brez jesihar. In kaj je dejal vražji mežnar? Da bo za dva dinarja malo dežja! Glej ga zločda, saj za moj grunt ga je dovolj žehtar, saj ga zase ne prosim!

— Kam pa se vam zdaj tako mudi?

— Tretjega iskat! Eden je vprežen, drugi sedi na vozu in če se vi pristopite, pa smo trije!

Pogladil je, da se je stresla zemlja. Osel je postakoval kot stopa pri phanju prosa. Neznansko se jima je nekam mudilo. Ko sta pridvela do druge, 50 m oddaljene gostilne, je dobil osleček zopet klaje, jesihar je pa izpil četrto cvička na dušek.

— Sto dinarjev ali glavol!

— Vzemite 50 dinarjev, saj sem od strahu že na pol mrtev.

— Dva dinarja? Jok, daj po 6 krum!

Ne daš? Dobro! Ajdemo!

Tako so šli od prodajalke do prodajalke, dokler se niso ustavili pri Trnovčanki, kjer so kupili kar 2 kg paražnikov. Toda so jih še pri treh drugih prodajalkah. Ljudje so jih vseeno še vedno sumljivo opazovali, vendar ni nihče opazil, da bi nenevarni kupovalci segali tudi v tuje žepce. Tudi mesarjem so nudili precej za-

popust.

— Sto dinarjev ali glavol!

— Vzemite 50 dinarjev, saj sem od strahu že na pol mrtev.

— Dva dinarja? Jok, daj po 6 krum!

Ne daš? Dobro! Ajdemo!

Tako so šli od prodajalke do prodajalke, dokler se niso ustavili pri Trnovčanki, kjer so kupili kar 2 kg paražnikov. Toda so jih še pri treh drugih prodajalkah. Ljudje so jih vseeno še vedno sumljivo opazovali, vendar ni nihče opazil, da bi nenevarni kupovalci segali tudi v tuje žepce. Tudi mesarjem so nudili precej za-

popust.

— Sto dinarjev ali glavol!

— Vzemite 50 dinarjev, saj sem od strahu že na pol mrtev.

— Dva dinarja? Jok, daj po 6 krum!

Ne daš? Dobro! Ajdemo!

Tako so šli od prodajalke do prodajalke, dokler se niso ustavili pri Trnovčanki, kjer so kupili kar 2 kg paražnikov. Toda so jih še pri treh drugih prodajalkah. Ljudje so jih vseeno še vedno sumljivo opazovali, vendar ni nihče opazil, da bi nenevarni kupovalci segali tudi v tuje žepce. Tudi mesarjem so nudili precej za-

Danes otvoritev nove sezone!

Kako mora dvoriti galanten kavalir, če hoče imeti uspehe pri damah, na kak način si osvoji sree in roko ženske, ki jo ljubite vse to Vam pokaže film ljubezni, veselih dvotipov, smeha in sladke muzike

Moja boš!

Po Verneulovi komediji.

V glavni vlogah:

Willy Fritsch
Camilla Horn
Ralph Artur Roberts
Danes ob 4., 8 in 10 zvečer

Elitni kino Matka
Telefon 2124.

Živilski trg mednarodni

Ljubljana, 1. septembra.

Naš živilski trg je postal tako popularen, da je v nekem pogledu celo mednarodni; skoraj vse jezike sveta govore na njem. Naše gospodinje so vražje učene. V resnici pa prihajajo na trg tudi zastopniki nešteti narodnosti. Človek bi mislil, da je Ljubljana postala Babilon ter da so kranjski Janezi že povsem izumrli. Morda pa pristni ljubljancani ne skrbijo tako za svoj telesni blagor?

Naj bo že kakorkoli, treba je le zapisati, da so se oni dan smukali na živilskem trgu celo cigani. Bili so povsem pristni na pogled; tako rekoč kompletna družina, družinski glavar s pokvečenim klobukom, krajec si je potegnil čez oči, košata ciganka, ki je bila oblečena v tako razšopirjeno krilo, da bi lahko spravila pod njega vso družino, starejši sin, ki je cikal po zunanosti nekoliko na cowboya, in še dva ciganka sta se sukala okrog odraslih, bila sta prav po cigansko umazana.

Cigani so pri nas na slabem glasu in ljudem ni šlo v glavo, kaj išče ciganska družina na trgu. V Zagrebu je drugače, kjer lahko vidiš na živilskem trgu, kot povsod drugje, vsaj toliko ciganov kot kmetov. Pri nas se nihče ne čudi, če cigan krade, prava senzacija je pa vendar, če hodi po trgu med našimi, tako rekoč plemenitimi gospodinjami, ciganka s cekarjem. Vsi so kar strmeli v cigane. Tudi stražnik je postal pozoren. Cigani se pa niso zmenili za nikogar ter so samozvestno hodili od prodajalca do prodajalca. Lahko bi jih stivilo celo za zgled gospodinjam, saj so živila tudi kupovali, ne le otipavali.

Najprej so se ustavili pri prekupčevalcih, kjer so se založili s češpljami. Domačini niso tako korektni, s sadjem se bašejo le pri pokušanju. Ciganske malhe nimajo dna. Kupoval je stari cigan, žena in sin sta nosila malhe. Najprej so nabrali pri enem prodajalcu paprike skoraj za košaro, pa so se ustavili še pri drugem in tretjem, kjer so se prav tako založili s papriko. V malhi pa se je ta težki tovor komaj poznal. Potem so se vrgli na paražnike. Cigan je vprašal po ceni.

— Dva dinarja? Jok, daj po 6 krum!

Ne daš? Dobro! Ajdemo!

Tako so šli od prodajalke do prodajalke, dokler se niso ustavili pri Trnovčanki, kjer so kupili kar 2 kg paražnikov. Toda so jih še pri treh drugih prodajalkah. Ljudje so jih vseeno še vedno sumljivo opazovali, vendar ni nihče opazil, da bi nenevarni kupovalci segali tudi v tuje žepce. Tudi mesarjem so nudili precej za-

služila. Končno se ljudje, ki so jih videli na trgu, niso več čudili, zakaj je prišla vsa družina na trg; odhajali so obloženi kot jeruzalemski osli. Celo najmanjši je napol vtekel, napol nesel veliko kumaro. Ljudje, ki so jih srečavali na cestah, so pa godrnjali:

— Glejte jih, no, koliko so zopet naberačili in nakradili!

Pač ne vedo, da bodo zdaj kmalu postali cigani solidni, prej solidni ljudje pa ciganski. Ciganska malha pa ostane vedno.

Velika razstava „Živalce“

Ljubljana, 1. septembra.

Jesen prihaja v deželo in naši ptički pevci so utihnil, da, skoraj bi rekli, izumrli so. Vsi se pripravljajo na tihem na zimo in oni, ki nam ostanejo zvesti tudi v mrzlih in ledenih mesecih, menjava svoje stare pisane sukajnice z novimi toplejšimi, da jim ne bosta mogla sneg in mraz preveč do živega.

Selivci pa, kakor škoreci, lastovke in drugi, postajajo vedno nemirnejši, pokoravajoč se svojemu nagonu se zbirajo v trumne jate in trenirajo za dolgo pot na daljni jug. Vsi ti naši krilati prijatelji so postali torej resni, in kdo bo v takih časih pel in ubiral strunce.

Pa so vendar še nekje pri nas pevci, ki ne poznajo letnih časov in se nič ne zmenijo zanje ter pojo slavo majniku kot da bi trajalo vse leto. To so oni ptički, ki jim zibel ni tekla v prirodi in katere tudi ne poznajo, pa so kljub temu, da so obsojeni na ujetništvo, ki se ga pa tudi ne zavedajo, vedno veseli in razpoloženi za petje.

Stara stvar je: česar ni, to si vedno najbolj želimo in bi gotovo vsi radi videli, da bi nam tudi sedaj, ko se v vsej prirodi vrše priprave za zimo, še peli in zvingoleli ptički. Radi bi se hodili k njim zabavati in vedrit duha, toda kje jih najti? — Log in gaj tiho kramljata v skoro jesenskem razpoloženju in v našem lepem Tivoliju je tudi vse utihnilo.

Torej v naravi jih ne bomo iskali, pač pa bomo šli vsi, ki so nam ptički pri srcu, na jesenski velesejem »Ljubljana v jeseni«, kjer bo razstavilo naše žgino društvo »Živalce« poleg nutrija, bobrov, zajčkov, golobčkov, grič, fazanov in perjadi sploh, v posebnem oddelku veliko družino raznovrstnih ptic pevk, ki pod skrbno nego svojih zvestih rednikov pojo kot da je vsa priroda v brstenju in cvetju.

Vsak posestnik razstave bo lahko prišel na svoj račun, saj bodo zbrani in razstavljeni številni pevci kot: bastardi križanci, navadni kanarčki, kanarčki čistokrvni harcerji žlahtni vrvice, ki se še posebno odlikujejo po svojem lepem melodičnem petju, nadalje snežno beli in belo rumeni ter izabela-kanarčki, nekaj skupin najdražjih ekotičnih pticov pevcev in pa seveda tudi nekaj skupin onih »notov«, ki se odlikujejo s svojim krasnim večbarvnim perjem.

»Živalce« nas bo s svojo celotno razstavo, ki bo prirejena v paviljonu »G«, močno presenetila, ker njen cilj je, da bo razstava čimbolj raznolična in pestra ter ne bo razstavljenih in skupaj stlačenih večje število živali ene in iste vrste in pasme, temveč od vsake vrste in pasme živali le po nekaj najlepših eksemplarjev. Razstava bo obsegala preko 1000 raznovrstnih ljubkih živalce, kar bo pa tudi najbolj živa reklama za agimo društvo »Živalce«, njenim obiskovalcem pa v največje zadoščenje.

J. K.

Sport

Teniški turnir

ISSK Maribor : SK Ilirija.

Dne 3. in 4. t. m. med jesenskim velesejmom se bo vršil v Ljubljani na prostori SK Ilirija pod Cekinovi gradom prijateljski teniški turnir med vodilnima slovenskima kluboma Mariborom in Ilirijo. Po dolgem presledku se srečata na belem polju kluba, katerih prijateljski odnosi so se v tem letu še bolj poglobili v interesu napredka in propagande teniškega sporta v Sloveniji z voljo skupnega in složnega dela tudi v bodočnosti. In da ta lepi sport ni v naših krajih zamrl, je gotovo zasluga obeh imenovanih klubov, čijih funkcijonari so se z verno lotili dela, ki že prinaša sadove napredka.

Slovenski sportni klub Maribor je bil prvi, ki je po prevratu pričel gojiti tenis in kateremu je takoj sledila Ilirija. Saj so nam še v spominu medse

Dnevne vesti

— Četrtna vožnja za slavnostne dni 3. in 4. septembra je dovoljena za vse postaje države v Ljubljani in nazaj. Vsakdo, kdor se želi poslužiti ugodnosti četrtnske vožnje na železnici, se mora pri blagajni železniške postaje, odkoder potuje v Ljubljano, izkazati z legitimacijo društva »Soča« v Ljubljani, nakar dobi karto za polovično vožnjo do Ljubljane, obenem pa postaja pritisne svoj žig na predloženo izkaznico. Pri prihodu v Ljubljano mora vsakdo vozno karto in izkaznico obdržati, nikakor pa je ne sme oddati pri izhodu, ker velja ta vozovnica tudi za povratek. Veljavno je za povratek pa dobi karta šele, ko potnik v Ljubljani na veseličnem prostoru »Soča« na Taboru dobi na izkaznico žig »Soča« v dokaz, da se je udeležil proslave »Soča«. Člani »Soče« bodo izkaznice žigosali v nedeljo 4. septembra ob 16. do 24. ure na Taboru, in sicer vsem udeležencem, torej tudi onim, ki pridejo na proslavo v narodnih nošah. Le izjemoma zaradi prevelikega navela pri žigosanju na veseličnem prostoru na Taboru bo pa »Soča« žigosala legitimacije tudi na veseličnem, a je udeležencem v narodnih nošah. Opozorjamo torej, da udeleženci, ki nimajo narodnih noš, dobe žig za izkaznico le na Taboru. S tako žigosano legitimacijo in s polovično karto, ki se je z njo pripeljal v Ljubljano, dobi vsakdo pravico, da se s to legitimacijo in s to vozovnico vrne po železnici brezplačno do postaje, odkoder se je pripeljal. Razen te velike ugodnosti je pa »Soča« preskrbela vsem udeležencem slavnostnih dni tudi še la topust, da lahko vsakdo z legitimacijo, ki ima »Sočin« žig, v Ljubljani kupi polovično vozovnico do katerekoli postaje na Gorenjskem, odkoder nato zopet brezplačno potuje do Ljubljane. S tem je vsem udeležencem slavnosti v Ljubljano omogočeno, da prispejo v Ljubljano, kjer se lahko udeležijo vseh prireditev in si razen tega ogledajo tudi Gorenjsko za četrtnsko vožnjo čeno, seveda imajo pa tudi Ljubljancem, ki se udeležijo proslave isto ugodnost za Gorenjsko, če si preskrbijo »Soče« izkaznice. Za prihod v Ljubljano so vozovnice veljavne od 1. do 4. septembra, za povratek pa vse do 17. septembra.

— Izletniški vlak Ljubljana - Beograd odpade. Jutri bi moral voziti iz Ljubljane v Beograd izletniški vlak, ki pa odpade, ker se ni prijavilo dovolj izletnikov. Prijavilo bi se jih bilo moralo najmanj 400, a prijavilo se jih je samo nekaj nad 200. Zdi se nam, da čas za izlet ni bil izbran posebno posrečeno. Baš v dne, ko bi bili naši izletniki v Beogradu, imamo doma več velikih in pomembnih prireditev, ki si jih hočejo ljudje ogledati, če že ne bodo aktivno sodelovali pri njih. Poleg tega imajo v Beogradu še precej hudo vročino, a vožnja z vlakom v vročini ni posebno prijetna. Pa tudi program izleta mnogim ni ustrezal. Za ogled Beograda je bila določena nedelja, kdor pa pozna razmere v Beogradu, bo priznal, da ob nedeljah ogled mesta človeku še daleč ne nudi tega, kar mu nudi ob delavnikih. Ideja izleta sama je bila dobra in zato bi kazalo poskusiti pozneje, morda proti koncu septembra, če bo vreme ugodno. Prepričani smo, da bi ob ugodnejšem času in z boljšim sporedom izleta šlo.

— Velika skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda bo v Slovenski Družbi 11. sept. (v nedeljo). Ob 10. bo zaupen shod, na katerega imajo dostop delegati, zaupniki, pokrovitelji in obr. kamnarji; ob 11. pa slavnostno zborovanje, na katerega imajo dostop vsi Cirilometodoljci. Skupščinarjem je dovoljena polovična vožnja od 9. do 13. t. m. Vsak naj si ohrani celo vozovnico na odhodni postaji, kjer naj zahteva mokri žig. Ta vozovnica velja za povratek, zato naj se v Slovenski Družbi ne odda. Legitimacije za polovično vožnjo dobi vsak udeleženec na veliki skupščini. Prvovrstno skupno kosilo bo stalo 15 Din, za katerega se pa mora vsak zagledati pri C. M. podružnici v Slovenski Družbi vsaj par dni prej. Vodstvo vabi vse rodoljube na veliko skupščino, da se prepričajo o delu in nalogah Družbe sv. Cirila in Metoda.

— Uradne ure pri sodišču v Ljubljani. Predsedništvo državnega sodišča v Ljubljani nam javlja, da so uradne ure pri sodišču v Ljubljani od 1. septembra do 1. oktobra 1932. od 7.30 do 12.30 in od 16. do 18. ob sobotah od 7.30 do 12.30, a ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. Vložnice je odprto ob delavnikih od 8. do 12. in od 16. do 17., ob sobotah od 8. do 13. ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 11.

— Najlepše slike naših krajev, hribov in dolin, originalne portrete, skrajne otroške posnetke, krepke prizore iz vsakega njega življenja, zanimive aktno studije, žane, arhitekture, tihotitja in slike folklornega značaja bodo videli obiskovalci paviljona »N«, kjer prireja svojo prvo razstavo jugoslovanske umetniške fotografije Fotoklub Ljubljana v okviru veleslovesne prireditve »Ljubljana v jesen« od 3. do 12. t. m. Razstava obsega več sto slik v vseh mogočih tehnikah, tako da ne bodo samo radost za oči, temveč tudi neprecenljivo studijsko gradivo za vse, ki se sami bavijo s fotografijo in hočejo v tej stroki napredovati. Fotoklub Ljubljana si je nadel težko nalogo, da bo vzgajal tisoče začetnikov in naprednejših amateljev h kvalitetni in eno izmed sredstev, s katerimi to lahko doseže, so takšne razstave. Nizka vstopnina 2 Din omogoča obisk prav vsakomur.

— Nameščenci - delegati v Pokojniškem zavodu za nameščence v Ljubljani. V soboto 3. t. m. ob 11. dopoldne se bo vršil v predavniški Delavske zbornice v Ljubljani. Mikošičeva cesta 22-b, sestanek nameščenskih delegatov v Pokojniškem zavodu za nameščence v Ljubljani. Na sestanku bo poročal podpredsednik Pokojniškega zavoda g. E. Lovšin. Vsi delegati so vabiljeni in naj se sestanaka gotovo udeležijo.

— Razstave »Domače ognjišče« posebno zanimiv in poučen del bo vsakomur odek: Kaj plačujemo drago, kaj poceni, ki bo nazorno in na lahko umljiv način kazal, koliko velja hranilna enota v posameznih živilih. Izračunana je iz hranilne vrednosti živil in iz njihovih cen v glavni sezoni, t. j. tedaj ko prihajajo za široke sloje najbolj v poštev. Iz navedenih, skrbno in strogo znanstveno preštudiranih podatkov spoznamo, kdaj in v koliko izdajamo denar resnično za živila in kdaj plačujemo po veliki večini le proizvajalce stroške, zahteve človeka po poslasticah i. t. d. Ta poljudno-znanstveni del je z veliko marljivostjo sestavila inž. Kempe got.

Marija Ahačičeva, a je na uslugo tudi po raznih drugih oddelkih, kjer pač naše gospodinjke potrebujejo njenih nasvetov in njenega strokovnega znanja ter njene dejanske pomoči. Razstavo »Domače ognjišče«, ki se vrši na jesenskem veleslovesju od 3. do 12. septembra t. l. priredi Zveza gospodinj s pomočjo članic in odbornic Splošnega ženskega društva na veleslovesju v paviljonu »K«.

— Še dve banki pod zaščito. Koprivniški banki d. d. v Koprivnici in Hrvatski banki d. d. v Vrešu je dovoljeno poslužiti se § 5 zakona o zaščiti kmetov.

— Šahovski mojster Pirc v Šibeniku. Jutri zvečer odigraja šahovska mojstra Vasja Pirc in Trifunović v Šibeniku simulantko.

— Svetovna razstava v Chicagu. Kakor smo že poročali, se bo vršila leta 1933 svetovna razstava v Chicagu (Severna Amerika), ki bo prav gotovo tudi v tem času težke krize privabila ogromno število interesentov in posetnikov. V svrhu udeležbe posameznih strok jugoslovanskega gospodarstva na tej razstavi se je osnoval poseben odbor, ki je doslej dovršil priprave v tem smislu, da je navezal stike tako z našimi pristojnimi resorji, kakor tudi z ameriškim poslanstvom in posameznimi odseki ameriškega poslanstva. Glede na okolnost, da ministrstvo trgovine in industrije ne more prevzeti organizacije naše udeležbe na tej razstavi, ampak bo to naloga imenovanega odbora, v katerem se nahaja tudi zastopnik Centralne industrijskih korporacij kraljevine Jugoslavije v Beogradu, je neobhodno potrebno, da se pred končno rešitvijo vprašanja o načinu udeležbe ugotovi, ali so posamezne stroke naše gospodarske produkcije pripravljene poslati na razstavo svoje izdelke in v te svrhe tudi prevzeti gotove finančne žrtve. Zbornica za TOI v Ljubljani prosi zato vse tvrdke, ki se zanimajo za razstavo, da ji sporočijo, ali in pod katerimi pogoji bi se hoteli udeležiti razstave.

— Prepovedani listi. Notranje ministrstvo je prepovedalo uvažati in širiti v naši državi češkoslovaške »Poledni listy«, »Prski listy«, »Nedelni listy«, »Pondelni listy«, »Sejdrum« in »Moravski listy«.

— Glavna skupščina Zveze plinar in vodovodov. Zveza plinar in vodovodov je nameravala privedi letos v Zagrebu kongres, pa je zaradi gospodarske krize to namero opustila in bo imela 10. t. m. samo glavno skupščino, ki bo trajala tri dni.

— Pocenitev kruha v Novem Sadu. Ker cene pšenice in moke padajo, so novosadski peki včeraj pocenili kruh, ki stane zdaj črni 2,50, beli pa 3 Din kg.

— Za izlet na Jadransko morje. Ob priiliki kongresa narodnih noš v Ljubljani je odbor zaključil svoje delo glede prijav. Udeležencev je prav lepo število iz vse dravske banovine. Vsi udeleženci prejmejo še posebne okrožnice, kjer so natančno navedeni vsi podatki in informacije, ter se prosi, da se ravna po njih. One, ki se še niso odločili za udeležbo prosi izletni odbor, naj se javijo na dan kongresa v kongresni pisarni Ljubljana, veleslovesju, pri izletnem odboru.

— Legitimacije za obisk zagrebškega veleslovesja od 3. do 12. t. m. se dobe po Din 30 v uradu ljubljanskega veleslovesja. 60% popust na železnice.

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela meseca avgusta 1932. leta sledeče prispevke: I. Podružnice: Sv. Jurij ob Pečnici 100 Din; St. Pavel - Prebold 79 Din; Šiška m. 382,75 Din; Šiška ž. 385,75 Din; Ljubljana, šentp. ž. 10 Din; skupaj 957,50 Din. II. Razni prispevki: Kolinska tovarna, Ljubljana, 260 Din; Jos. Zupančič, Ljubljana, 100 Din; De Reggi, Ljubljana, 147 Din; I. Klemenec, Ljubljana, 100 Din; A. Potočnik, Ljubljana, 400 Din; Iv. Rozman, Ljubljana, 50 Din; skupaj: 1047 Din. — Vsota vseh prispevkov Din 2004,50.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večinoma oblačno. Včeraj je bilo v dravski banovini deževno, po drugih krajih naše države je bilo pa še lepo. Pri nas je temperatura znatno padla, drugod je pa še vroče. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Skoplju 31, v Sarajevu in Splitu 30, v Zagrebu 28, v Beogradu 27, v Ljubljani 25, v Mariboru 24 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 764,8, temperatura je znašala 17 stopinj.

— Zaradi štirih Din ga je ubil. Na žeganju v Saporu pri Somboru sta se v torek spoprijela Jovan Stakić in Vladimir Čirić, ki je bil od njega Stakić kupil goloba in mu ostal dolžan 4 Din. V gostilni sta popivala in naenkrat je Čirić zahteval svoj dolg, zaradi katerega sta se fanta spila. Ko sta odhajala iz gostilne, je Stakić s kolom tako močno kresnil Čirića, da je kmalu umrl.

— Gnušen zločin stasega potepuha. 47-letni potepuh Andrija Trčulja je prišel v Virovitico in izvabil s seboj 17 letno dekle pod pretezo, da ji preskrbi službo. Odvedel jo je v gozd, kjer jo je oskrnil. Mučil jo je vso noč in šele jutraj jo je rešil gozdar.

— Bluze, damsko perilo, torbice, rokavice in nogavice ima v krasni izbiri tvrdka MILOŠ KARNIČNIK, Stari trg 8.

Krepčila hočeš, brate? Poznaj kotiček zate, v »Daj-Dam« jo mahneva, da si očahneva.

Pri obdelavi sivorumenkastih barvi kože, motnih oči, slabem počutju, zmanjšani delavni moči, duševni depresiji, težkih sanjah, žledolnih bolečinah, pritisku v glavi, namišljeni boleznih je pametno, da izpijete nekaj dni zapored vsako jutro na tešče kozarec naravne »Frans Josefove grenčice«. V zdravilni praksi se »Frans Josefova« voda radi tega posebno uporablja, ker naglo odstrani vzroke mnogih pojavov bolezni. »Frans Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specijalnih trgovinah.

Iz Ljubljane

Ljubljanskemu meščanstvu!

Ob priliki letošnjega jesenskega veleslovesja od 3. do 12. septembra t. l., se vrši v Ljubljani cela vrsta prireditev, ki bodo privabile v naše mesto na tisoče tujcev iz inozemstva in notranjosti države. Poleg kongresa narodnih noš bo v nedeljo veliko zborovanje našega obrtništva, jubilejna proslava društva »Soča« in nagradno tekmovalno streljanje »Strelskih družin kraljevine Jugoslavije«. Ljubljana slovi po svoji gostoljubnosti in bo tudi ob tej priliki dostojno sprejela udeležence teh prireditev. Mestna občina bo v dobrodošlico zunanjim gostom razobesila na mestnih hišah zastave, ki bodo visele od petka, dne 2. t. m. do ponedeljka, dne 5. t. m. Vljudno vabim ljubljansko meščanstvo, da na enak način počasti inozemske in domače prijatelje, ki nas v teh dneh posetijo.

Župan: Dr. Dinko Puc.

— Lepa pridobitev Ljubljane. Gospodarska cesta, ki je bila še nedavno prava pastorka Ljubljane, je zdaj že med najpomembnejšimi in najlepšimi. Lani je dobila tramvaj, podlji so kosteranje in jo razširili, letos jo tekujejo in te dni je obogatela za dve novi, naravnost veleumestni napravi. Dve odlični naši tvrdki, V. Bizjak in F. Slamič sta preuredili, odnosno še preurejata svoje lokale. G. Bizjak je preuredil in moderniziral svojo bivšo pekarnjo in prodajalnico slaščic, zdaj urejajo na proleži še razsvetljavo, ki bo najmodernejša. Podjetna veletrgovka Slamič je pa k svoji prejšnji stavbi priključila novo, v kateri je urenila moderen avtomatični buffet v prvem nadstropju pa krasno, res veleumestno restavracijo s petimi sobami. V te prostore vodijo iz pritličja krasne mramornate stopnice z nizko ograjo. Lokali so sijajno opremljeni. Strop nad avtomatičnim bufetom in v glavni restavracijski dvorani je kasiran, stene so decentno in izredno okusno slikane in opremljene. Nad stopnicami je lepa Cudemanova alegorija: pohod Slovencev h Gospi Sveti, isti umetnik je pa tudi naslikal sijajne karikature omizja naših vrlih Nimrodov v loveki sobi. Iz restavracijskih prostorov je dohod na teraso z mizami za goste. Vsi prostori so kljub najmodernejši ureditvi, sijajno ertilizirani razsvetljavi in vsemu drugemu komfortu, kar domači in vabljivi. Oficijska otvoritev nove restavracije in avtomatičnega buffeta, s katerima je Ljubljana mnogo pridobila, je bila včeraj. Novemu podjetju želimo mnogo uspeha!

— Sprejem češkoslovaških gostov. Narodno propagandno društvo za ohranjanje narodnih noš vabi vse člane in članice ter prijatelje društva, da se udeležijo slovesnega sprejema gostov Češkoslovaške v čim večjem številu v narodnih nošah in s kongresnimi znaki jutri ob 17. na glavnem kolodvoru. Prinesite cvetja, da bo sprejem čim veličastnejši!

— Ljubljanski korzo. Vsa kolesarska društva iz Ljubljane in okolice, seveda pa tudi kolesarska društva iz drugih krajev banovine, zlasti pa iz Celja in Maribora, se udeležijo v nedeljo popoldne slavnostnega sprejema »Soče« s Kongresnega trga na Tabor pod vodstvom kolesarskega društva »Save« na okrašenih kolesih, da bomo v nedeljo razen slavnostnega sprejema narodnih noš s Kongresnega trga na veleslovesju videli popoldne v sprejedu »Soče« tudi pravi kolesarski korzo, ki se ga udeležijo tudi članice in člani Zveze kmetičkih fantov in deklet na kolesih. Ker je vodstvo kolesarskega korza v rokah izkušene, a aranzirane kolesarskih prireditev, znana poštvovalnega tovarnarja g. Batjele, je gotovo, da bo tudi kolesarski korzo prav veličasten prizor slavnostnih dni.

— Prvi Ufin tednik v Elitnem kinu Matic. Od jutri bo predvajal Elitni kino Matica tedensko sleherni soboto nov Ufin zvočni tednik. V jutrišnjem tedniku bomo videli dvigavanje potopljenih ladje »Niobe«, svečano zasedanje nemškega parlamenta, razhod bojevnikov in veterani izpred washingtonske Capitoila, otvoritev olimpijade v Los Angelesu in še druge zanimivosti z vseh krajev sveta v besedi in sliki. — Nova sezona se odprva danes s filmsko komedijo »Moja boš« v glavnih vlogah Willy Fritsch, Camille Horn in Ralph Artur Roberts. Film je poln ljubavnega čara, ima lepo muziko in slagerje, za smeh in razvedrilo pa skrbi že imenovani R. A. Roberts v najobličnejši meri.

— Ljubljana v prvem zvočnem filmu. Samo še dva dneva nas ločita od velikega dogodka — prvega zvočnega filmanja v Ljubljani. Družba »Svečoton« je končala že vse priprave za filmanje. Še celo več. Kakor čujemo, namerava družba izdelati še prav poseben film o Ljubljani. Film, ki naj bi pokazal razvoj našega mesta, našepše dele, javna poslopja, industrijska podjetja, seveda ne bo manjkali posnetki naših znamenitosti, našega »Lojzeta«. Skratka, bogate načrte imajo pri »Svečotonu« in upamo, da jih bodo uspešno izpolnili.

— Predstava Stokernika na Kongresnem trgu se vrši v soboto dne 3. septembra ob pol osmi uri zvečer. Predstava je velkopotopno pripravljena in pride na račun naziravanejši obiskovalce gledališča. Zapolnen je celotni ansambl dramse z g. Lovarjem na čelu. Poleg tega sodeluje velik orkester, sestojč iz članov

godbe 40. po. in opernega orkestra pod vodstvom kapelnika Štrifota in kapelnika Neffata na orglah. Na koru izvaja Gunar Nilssonov Benedictus zbor Glasbene Matice. Tramvajski promet na trgu bo ustavljen ob 7. zvečer in dohod dovoljen le onim, ki imajo vstopnice. Opozorjamo občinstvo, da kupuje vstopnice v predprodaji zaradi navela pri večerni blagajni. Predstava se vrši samo v slučaju legega vremena in vlada za njo veliko zanimanje, predvsem iz naših letoviških krajev.

— »Prodana nevesta« pod Tivoljskim gradom se poje v nedeljo 4. t. m. ob pol 4. uri popoldne pod taktirko kapelnika Neffata. Pri predstavi, ki je dosegla v polletju vsesplošno priznanje in bila navdušeno sprejeta, poje vloga Kečala basist Križaj, vlogo Marinko gospa Poličeva in Janka gospod Gostič. Baletne točke, pri katerih sodeluje pomnožen baletni zbor, je nastudiral g. baletni mojster Golovin, režijo pa vodi prof. Šest. Občinstvu se priporoča, da kupuje vstopnice v predprodaji pri dnevni blagajni v operi.

— Pomen morske ribe. Ribarsko društvo »Nivice« z otoka Krka bo pričelo predvidoma v petek 2. t. m. s prodajo morskih rib vseh vrst na ljubljanskem trgu. Prodaja se bo po možnosti vršila vsak dan. V časopisju bo objavljeno, kakšna vrsta rib se bo prodajala naslednjega dne, prav tako tudi cene. Moteli, restavracije, menze kot tudi ceneno občinstvo bo lahko pri stojnici naročilo ribe, ki se bodo dostavile na dom. Blago bo zajamčeno sveže, takoj po lovu v nalašč za to pripravljenih zabojih poslano v Ljubljano na trg. Cene bodo najnižje.

— Poljsnilo. V torek smo poročali o strašnih posledicah pijančevanja in omejitvi, da so fantje napadli pokojnega Josipa Jagra blizu Kregarjeve gostilne v Štepanji vasi. V resnici se je na usodni pretop vršil na vasi in ne blizu Kregarjeve gostilne. Fantom, ki so Jagra napadli, je dostop v Kregarjevo gostilno sploh prepovedan.

— Evangeljska cerkvena občina. Ker se je g. župnik May vrnil z dopusta, se bo vršila prihodnja služba božja v nedeljo 4. septembra ob 10. dopoldne. 461n

— Podaljšanje policijske ure. Kr. banka uprava je za čas jesenskega veleslovesja od 3. do 12. septembra t. l. dovolila za vse gostilničarske obrate mesta Ljubljane podaljšanje policijske ure do 1. ure zjutraj, do katere se smejo točiti alkoholne pijače.

— Velike strelske tekme. V dne 4. do 9. septembra bodo v Ljubljani velike državne strelske tekme pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja. Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda vabi članstvo ljubljanskih Ciril - Metodovih podružnic na udeležbo teh slavnosti.

— »Sen krasne noči« za Tivoljskim gradom obeta postati prava senzacija. Montirane so električne luči v vsej širini prostora, ki se bo razsvetljeval z žarometi. Pri predstavi bo sodelovalo članstvo Sokola I kot spremitvo Tezeja in Hipolite, pomnožen baletni zbor z novimi plesi, prirejenimi na Mendelssohnovo muziko. V ostalem sodeluje ves dramski ansambl, operni orkester in ženski zbor opernega gledališča. Muzikalno vodstvo je v rokah kapelnika dr. Švare, ostali aranžma pa vodi višji režiser prof. Šest.

— Ljubljanske in okoliške zore vabimo, da sodelujejo pri sledečih prireditvah in obiščejo pevsko vaje: V soboto 3. sept. ob 19. vaja za Nedvedovo mašo »K Tebi srca povzdignimo« za nastop v nedeljo na Kongresnem trgu ob 9. Predvaja za ta nastop drevi ob 20., obakrat v Glasb. Matici. — V nedeljo 4. sept. ob 8. vaja na dvorišču reake E. Adamičeve »Molitve« s sokolskimi fanfarami za nastope 1. ob 11. na Strelšči pri razviti zastave Streljačke zveze, 2. ob 15. na Taboru pri razviti zastavi »Soče« in 3. v nedeljo 11. sept. pri otvoritvi Sokolskega doma v Šiški. Arhivarij naj prinese omenjene note s seboj. Obilne udeležbe pri vajah in nastopih pričakuje Hubadova župa.

— Pevski zbor Glasb. Matice: drevi in jutri zvečer med 19. in 20. uro vpisovanje novih članov, v petek zvečer ob 20. uri sestanek in važna vaja vsega mešanskega zbora. — Odbor.

— Priporočila in korodoče narodne noše se v nedeljo zjutraj zbirajo ob 8. v bal-konski dvorani vseučilišča, odkoder gredo skupno k maši na Kongresni trg.

Iz Novega mesta

— Prostovoljno gasilno društvo v Uršnih Selih priredi v nedeljo 4. t. m. v svojem domu igro »Radi greha« v treh dejanjih in za burka »Vražja brbljica« v enem dejanju. Po predstavi se bo vršila vrtna veselica. Udeležimo se je in pomagajmo humanitarni organizaciji.

— Pri popravnihi višješolajnih izpitih, ki so se vršili na novomeški gimnaziji dne 30. in 31. avgusta, pri katerih je bil predsednik izpraševalne komisije novi direktor

tor g. Ludvik Vagaša, so izdelali: Karel Mijak, Juri Picok, Anton Pervanje, Emil Pucelj in godna Viktorija Penca. Mladim abiturientom, ki so polni idealizma, čestitamo in jim želimo na njih življenjski poti čim več uspehov.

Iz Celja

— Gremilj trgovcev v Celju bo imel v petek 2. t. m. ob 19.30 izreden občni zbor v mali dvorani Narod. doma z naslednjim dnevnim redom: Preosnova gremilja po novem obrtnem zakonu in odobritev novih pravil. Izpopolnitev nadzorstvenega odbora po novem obrtnem zakonu. Sklepanje o izvedbi obligatornega zavarovanja. Samostojni predlogi. Udeležba na občnem zboru je obvezna za vse člane.

— Mestna deška in dekliska osnovna šola bosta imeli začetno šolsko mašo v soboto 3. t. m. ob 8. zjutraj v celjski župni cerkvi. Učenci in učenke — tudi novinci — naj se zato zbere že ob pol 8. na šolskem dvorišču. V ponedeljek 5. t. m. se bo pričel reden pouk v obeh šolah.

— Ostanke na svojo službo je pošal sekundarij javne bolnice v Celju g. dr. France Pucelj, ker se namerava posvetiti specialnemu študiju.

— Strelske svečanosti v Ljubljani in celjska sokolska župa. Sokolska župa v Celju sporoča: V nedeljo 4. t. m. bo v Ljubljani razvite prapora Strelskega saveza. Prapor je poklonil Nj. Vel. kralj in ga bo v nedeljo osebno razvil. Tej svečanosti bo prisostvovala predvsem Sokolstvo ljubljanske sokolske župe s svojo konjenico in godbo Sokola I. Bratom in sestram iz celjske župe, ki doma in v svoji bližini ne bodo imele sokolskega nastopa in bi se želeli udeležiti te svečanosti, sporočamo, da bo zbiralci članstva v kroju v nedeljo ob pol 9. dopoldne na dvorišču Narodnega doma v Ljubljani. Župna uprava ni naročila legitimacije za žužano vožnjo in tudi ne ve, kolikšen je popust na železnici. Udeleženci se naj zaradi znižane vožnje priglasiijo pri svojih uravah ali pa ob prihodu v Ljubljano na prireditvenem prostoru.

— Hmeljske cene v Savinjski dolini so v sredo 31. avgusta poskočile že na 17 Din za kg. Kupčija še ni v polnem razmahu, ker hmeljarji v pričakovanju nadaljnega izboljšanja cen ne silijo k prodaji in ker je blago deloma presušeno, da se ne da basati.

— Zlat prstan z rdečim kamnom je bil 30. avgusta popoldne najden v Savinji pri Seidlovem studencu. Prstan hrani prireditništvo mestne policije.

Iz Litije

— Ob odhodu g. Kramaršiča. Te dni zapusti Litijo g. Vlado Kramaršič, prokurist Irsne Industrije »Reke«. Jutri zvečer mu prirede člani URO — g. Kramaršič je rezervni pešadijski kapetan II. kl. in član Litijske sreke sekcije URO, ter člani Fotokluba Litije, ki mu je bil g. Kramaršič med ustanovitvijo in klubov podpredsednik — odhodno, na katero so vabljivi poleg članov obeh organizacij tudi ostali njegovi prijatelji in znanci. Ob 20.30 v salonu pri g. Matku Lajovcu!

— Sod se mu je zvalil na nogo. Litijskega gostilničarja g. Pavla Koprivnikarja, lastnika Kamničarjeve gostilne, je zadela med delom nezgoda. Z voza so valili sode in eden je ušel delavcem iz rok. Gospod Kamničar se ni utegnil brzo odmakniti in je zadobil na nogi občutno poškodbo.

— Začetek novega šolskega leta. Jutri prične litijska osnovna šola z novim šolskim letom. Šolanci se zbere ob 7.45 na šolskem dvorišču, nakar odidejo k službi božji. Naša šestrazrednica do dobila letos k šestim razredom in že obstoječim štiriim parafalikam še eno novo vzporednico.

Vpisovanje v šole

— V glasbeno šolo Narod. žel. glasbenega društva »Slog« v Ljubljani bo vpisovanje gojencev dne 5. 6. in 7. septembra dnevno od 8. do 12. ure in od 16. do 18. v društveni glasbeni dvorani v Ljubljanskem dvoru, Pražakova ulica. Razdelitev učnih ur je v soboto 10. septembra in sicer za violino ob 4., za klavir ob 5. uri in za ostale instrumente ob 6. popoldne. Z rednim šolskim poukom se prične v ponedeljek 12. septembra t. l. Tozadavna okrožnica je nabita na šolski deski v veži pred društveno glasbeno dvorano ter v veži direktorije državnih železnic.

— Na IV. deški osnovni šoli na Prulah se bo vršilo naknadno vpisovanje dne 1. in 2. septembra, obakrat ob 8. do 12. ure. Otvoritvena služba božja bo 6. septembra ob 8. uri. Šolski otroci se zbere v cerkvi sv. Florijana. Z rednim poukom se bo pričelo dne 12. septembra t. l.

— Na državni manjšinski mešani osnovni šoli z nemščim učnim jezikom ter poukom v slovenskem in srbohrvaščini bo naknadno vpisovanje dne 5. septembra, šolska maša dne 6. septembra, pričetek rednega pouka 7. septembra ob 8. uri.

Zrebanje v drž. raz. loteriji

V. razred.

Dne 29. avgusta 1932 so bili izžrebani naslednji dobitki:

Din 8.000 št. 19.591, 84.493.

Din 3.000 št. 42.522.

Din 2.000 št. 86.695.

Din 1.000 št. 4.416, 4.461, 5.964, 13.001, 13.078, 19.564, 22.773, 22.778, 23.439, 31.113, 35.523, 35.541, 35.566, 35.569, 37.024, 37.054, 42.545, 42.599, 45.720, 45.751, 45.761, 45.782, 51.584, 52.215, 54.275, 54.276, 58.389, 62.201, 62.202, 62.213, 62.257, 65.350, 69.497, 73.377, 75.614, 75.620, 81.713, 81.735, 81.747, 86.618, 86.674, 88.213, 88.226, 88.260, 88.297, 98.679.

Izžrebane sročke zamenjamo za novo, tako da ima

Dva japonska kapitana

Pod kakšnimi pretvezami se polajšajo Japonci kitajske zemlje

Japonski častniki, ki iz neznanh vzrokov nenadno izginejo, so sila važni za usodo Mandžurije. Pred 11 meseci je »izginil« kapitan Nakamura. Japonski oblastniki nikakor niso mogli pustiti tega primera kar tako pri miru in so poslali vojaštvo v Mukden. Ker pa nihče ni z gotovostjo vedel, kje je prav za prav kapitan Nakamura, so japonske čete prodirale v vse smeri, proti jugu, proti severu, proti zahodu in vzhodu. Iskanje kapitana Nakamura se je končalo z vojaško zasledbo treh vzhodnih provinc in ustanovitvijo neodvisne mandžurske države.

Mandžurski zgodovinarji, ki pišejo v japonske liste, so nepričakovano odkrili, da pod nekdanje območje oblasti Can-Su-Liana niso spadale le tri vzhodne province, temveč štiri in da se tej četrti pravi Jehol. Tako pravijo »zgodovinarji«. Pri tem so kajpak zamolčali, da je ta provinca za Japonce tudi v vojaško stratežnem in politično gospodarskem pogledu izredne važnosti. Na jugu meji na Bajpin-Tientsin, t. j. neposredno se dotika severnega dela notranje Kitajske. Mimo tega bi okupacija te province končno veljavno potisnila vojaštvo Can-Su-Liana za kitajski zid in tako omogočila popolno osamosvojitve mandžurske države. Skozi provinco Jehol vodijo poti v notranjo Mongolijo in odtod dalje v mongolsko narodno republiko, ki je pod sovjetskim protektoratom. Okupacija Jehola bi torej pomenila prvi korak k nadaljnji ekspanziji.

Podnebje v provinci Jehol omogoča razvoj bombazne industrije. Znano je, da je skupina japonskih kapitalistov izdelala celo triletni načrt za ustvaritev bombazne baze v Jeholu. Jehol in notranja Mongolija sta poleg tega važni živinorejski pokrajini. Da ne omenimo posebej še železa in premoga, ki ga je v tistih krajih tudi precej.

Okupacija Jehola bi omogočila Japoncem kontrolo nad vsemi trgovskimi potmi, ki vodijo skozi Kalgan. Vojaško stratežni in politično gospodarski pomen, ki ga ima Jehol za japonski imperializem, je torej očitven. Vendar pa so se baš v tem področju japonske čete zdržale dolgo časa popolnoma pasivno. Zelo verjetno je, da so bili krivi stalni upor kmečkega prebivalstva. Zdaj pa je vsevsek napočil čas aktivnosti. O tem priča dejstvo, da je izginil drugi japonski kapitan Isimito. 7. avgusta je štab japonske divizije, ki je nastanjena v Tsinčauu, izročil jeholskim oblastnikom ultimatum, v katerem jih poziva, naj izročijo Isimito. To nikakor ni prvi ultimatum, ki so ga dobili kitajski oblastniki od japonske vojaške komande. Naj bo odgovor jeholske vlade tak ali tak, eno je gotovo, usoda Jehola je zapetena. Japonski vojaški krogi so pričeli drugo etapo svojih vojaških operacij, katerih objekt je tokrat provinca Jehol. Mandžurska država bo imela nalogo kriti aneksijo te province in japonsko vojaštvo bo med »iskanjem kapitana Isimita« vse te operacije mimogrede izvedlo.

Japonske čete pa ne kažejo svoje aktivnosti le na jeholskih mejah. Tudi v južni Mandžuriji so še pokrajine, ki se jih okupacija ni dotaknila. Te pokrajine meje na pas, ki veže Mandžurijo z notranjo Kitajsko in ki omogoča dostop do poti, vodečih v Tientsin. Mukdenski dopisnik oficijozne japonske agenture Simbun Rengo je te dni objavil v časopisu, da je večina državnikov in gospodarstvenikov nove mandžurske države doma iz pokrajine Ljuaohi. Ti »državniki in gospodarstveniki« so po vsej priliki polni domotožja in bi zato radi priključili to pokrajino mandžurski državi. Dejstvo,

da leži Ljuaohi v zgoraj omenjenem pasu, seveda ni važno. Dalje javlja Simbun Rengo, da so »vse priprave za aneksijo pokrajine končane in da je treba v bližnji bodočnosti pričakovati vstaje domačega prebivalstva, ki se bo obrnilo na mandžursko vladno prošnjo, naj vključi v svoje meje tudi njihovo pokrajino.« Tako nam je torej jasen ves načrt aneksije tega kraja. Hkratu bodo pod pretvezo, da morajo ščititi Korejce, živče v Tsivan-dauu, poslali vojaške oddelke tudi severovzhodno od Tientsina.

Tako torej japonsko vojaško poveljstvo pripravlja operacije v treh smereh hkratu: v Tientsin, Bajpin in proti Jeholu. V koliko se bo japonskim oblastnikom posrečilo izpolniti dane naloge, bo pokazala bodočnost. Toda že danes je jasno, da se je položaj na Daljnem vzhodu sila poostiril. Naključje je hotelo, da je bil japonski ultimatum jeholski vladi odposlan prav v tistem času, ko je imel Stimson na razorožitveni konferenci 8. avgusta svoj zadnji govor. Na Daljnem vzhodu se vsekako znova zbirajo temni oblaki.

Vozni listek vzrok ločitve

Zanimivo ločitev zakona so imeli te dni v Budimpešti. V tramvaj, poln ljudi, je stopil gospod in se ozrl po prostem mestu. Kar je zagledal med potniki svojo ženo in kraj nje sedeči mladenič mu je rade volje odstopil mesto, da je sedel, sam je pa odšel iz voza in se postavil k sprevedniku. V voz je pa stopil v naslednjem hipu kontrolor s sprevednikom in gospod je kupil vozni listek. Kontrolor je pozval njegovo ženo, naj pokaže vozni listek, pa ga je zaman iskala po ročni torbici.

Sledili so mučni trenutki. Kontrolor se je vprašujoče oziral na nervozno damo, obenem je pa očitačje in srepo gledal sprevednika, ki si ni vedel pomagati drugače iz mučnega položaja, nega da je dejal kontrolorju: »Vozni listek te dame bo imel gotovo gospod, ki je dama z njim vstopila, saj je kupil dva vozna listka.« Dama je zardela, njen mož prebledel in nesreča je bila tu. Možu so se odprle oči, zahteval je ločitev zakona in sodišče je njegovi želji ugodilo.

Iz življenja Edite Rockefellerjeve

Poročali smo že, da je umrla tretja hči ameriškega magnata Edite Rockefeller Mac Cormickova. Njeno preminjenje so cenili na 40 milijonov dolarjev in bili so časi, ko je veljala za najbogatejšo ženo sveta. Pozneje je pa začelo njeno bogastvo kopneti in kakor drugi Američani, tudi ona leta 1929 v črnih dneh ameriške borze mnogo izgubila. Zapustila je svojo razkošno vilo v Chicagu in se preselila v hotel. Ze dolgo je bila težko bolna. Na smrtni postelji se je pobotala s svojim bivšim možem Haroldom Mc Cormickom, predsednikom International Harvester Co., ki se je bila od njega ločila pred 12 leti. Ob tej priliki so se vrnili k njej tudi njeni trije otroci. Mac Cormick sam se je ločil lani od svoje druge žene Jane Walske, poljske operne pevke, in izrazil željo, da bi se pobotal s svojo prvo ženo. Stari Rockefeller je po ločitvi sovražil svojo hčerko, zadnje čase je pa bil val pri nji.

Edita Rockefeller je bila svoj čas zvezda ameriške družbe in vsaka njena želja je bila zakon. O njenih domačih prireditvah in draguljih so krožile po Ameriki pravljice. Nekoč je plačala

samo za rože na gostiji 1.200.000 Din. Na njenih gostijah so nosili na mize jestvine v zlatih posodah, ki jih je rabil Napoleon. Rockefellerjeva hči je nosila smaragdno ogrlico, ki je bila last Katarine Velike in je veljala poldrug milijon dolarjev. Pri vsem tem je bila pa zelo radodarna in je potrošila mnogo denarja v dobrotelne namene. Bila je zlasti velika prijateljica operne umetnosti in s svojim možem je žrtvovala za podporo čikaške opere nad 5 milijonov dolarjev.

Francoski komunist Guibaux

ki je bil leta 1919. v odsotnosti zaradi veleizdaje obsojen na smrt. Zdaj se je vrnil v domovino in se javil sodišču. Med vojno je živel v Švici in je pisal proti Franciji ter se zavzemal za Nemčijo.

Milo kot merilo civilizacije

Pravijo, da je poraba mila merilo za stopnjo civilizacije in kulture vsakega naroda. Preveč zanesljivo merilo pa to ni, temveč je samo res, da z razvojem civilizacije in kulture narašča tudi poraba mila. Indi so zelo snažni, toda mila porabijo zelo malo. Statistika nam priča, da odpade v Nemčiji na vsakega prebivalca letno povprečno 10 kg mila, v Angliji 9,5, v Franciji 9 kg. Mnogo mila se porabi tudi na Češkoslovaškem, kjer odpade povprečno 5 kg mila na vsakega prebivalca, tudi če upoštevamo Slovaško in Podkarpatsko Rusijo, kjer so razmere v tem pogledu dokaj žalostne. Na Madžarskem in v Rumuniji odpade na vsakega prebivalca letno 3 kg, na Poljskem pa 2,5 kg mila.

Neverjetno malo se porabi mila v Sovjetski Rusiji, čeprav se toliko govori in piše, da je to zdaj najnaprednejša država na svetu. Na vsakega prebivalca Sovjetske Rusije odpade namreč letno komaj pol kg mila.

Ne ve, kako bi zapravil denar

V času težke gospodarske krize, pomanjkanja in v mnogih primerih tudi lakote, se je pojavil te dni v londonskih listih oglas, ki v njem neki milijonar prosi dobre ljudi, naj mu za božjo voljo svetujejo, kako bo zapravil svoj denar. Star je 62 let, ima 10.000 funtov šterlingov letne rente in krasen grad. Žena in sin sta odstopovala k morju na počitnice, on je pa ostal sam v gradu in nihče ga noče obiskati. Mož vprašuje v oglasu, kdo bi mu mogel svetovati kaj pametnega. Rad bi vedel, kako zapraviti denar, da bi od tega kaj imel. Ljudje so pa razumeli njegovo željo tako, da bi rad denar zapravljali, da bi oni kaj imeli od tega.

Milijonar je dobil na tisoče pisem in ljudje so mu večinoma svetovali, naj deli svoje bogastvo z onimi, ki bi se ne čutili z njim osamljene, temveč bi ga znali razvedriti. Neki pisatelj pravi, da ima 360 funtov dohodkov, ženo in dva otroke, tretjega pa pričakuje. Njegova žena ni pri morju.

temveč za skafom z vodo, kjer pomirja posodo. Neki drugi je zopet pričakoval eksekutorja in povabil je milijonarja, naj pride pogledat, kako ga bodo rabili, pa se ne bo več dolgočasil. Če bi ga mikalo, bi lahko tudi poravnal njegove dolgeve. Tretji pa svetuje bogatašu, naj se preseli na kmetije in začne novo življenje s 15 funti šterlingov mesečno. Tako bi bil kmalu izlečen in ne mikalo bi ga več razmišljati, kam bi z denarjem.

Bogati čudak sedi zdaj nad odgovori in razmišlja o njih, kateri je najboljši. Tistemu, ki mu je poslal najboljši odgovor, namerava trud bogato poplačati. Vprašanje je pa, če bo postal mož s tem pametnejši, kajti siromakni in lačni ljudje se ne znajo zviševati v milijonarjevo miselnost, kakor bogati ne razumejo siromakov.

Odvetnik komunistični kolovodja

Madžarski listi poročajo, da je izsledila policija v Budimpešti novega kolovodjo komunističnega pokreta na Madžarskem. Gre za odvetnika dr. R. Molnara, ki je nastopal že v mnogih procesih proti komunistom kot zagovornik in je zagovarjal tudi nedavno na smrt obsojena in obsojena komunistična Szalaya in Fürsta. V zadnjem pogovoru, ki ga je imel s Szalayem pred njegovo usmrtnitvijo, mu je na smrt obsojeni komunist baje izročil vodstvo komunističnega pokreta na Madžarskem. Policija je uvedla proti Molnaru preiskavo, ker je baje poslal zapuene akte iz procesa proti Szalayu in Fürstu komunističnim listom v inozemstvo, zlasti v Berlin in na Dunaj. Preiskava pa ni dosegla zaželenega uspeha in šele zdaj, ko je policija zvedela, da je prevzel dr. Molnar vodstvo komunističnega pokreta na Madžarskem, se je začela intenzivnejše zanimati za to zadevo in je baje doglala, da je to res.

Pri dr. Molnaru je napravila policija hišno preiskavo in zaplenila mnogo obtežilnega materiala. Molnarja samega pa ni zasačila, ker je že po prejšnjem pobegnil na Dunaj. Aretirala je njegovo strojepisko Marijo Miskolczi, ki je presedela tri dni v preiskovalnem zaporu, kjer so jo temeljito zaslislali, potem so jo pa morali izpustiti, ker se je izkazalo, da nima na vesti nobenega greha.

Schmeling zopet doma

Max Schmeling v krogu svojih prijateljev po povratku v Berlin. Na desni strani stoji njegova mati.

V Chicagu.

— Aretirani ste. Sem tihotapec alkohola v policijski službi.
— Tako? Vas pa raje jaz aretiram. Sem namreč policist v službi tihotapcev.

Detektiva so ugrabili

Chicaški detektiv Allison je brez sledu izginil in policija ga zaman išče. Allisonu je bilo naročeno pojasniti zagonečno smrt Nikolaja Dinarija, ki je bil podedoval več stotisoč dolarjev. Komaj je pa prevzel dedščino, je nenadoma umrl. Dinari je bil določen za edinega dediča svojega strica in mnoge stričeve sorodnike je oporoka presenetila. Dinari se je oženil takoj, čim mu je bil denar izplačan. Čez nekaj dni je pa pod znaki zastrupljenja umrl. Zaljubljen je bil že dolgo v siromašno dekle, pa se ni mogel oženiti, ker je premalo zaslužil. Njegovo truplo so obducirali, toda strupa niso mogli najti.

Allisonu sta se zdela sumljiva dva sorodnika, ki sta se najbolj jezila, da se ju bogati stric v oporoki ni spomnil. Detektiv ju je dolgo opazoval, pa ni mogel odkriti nič sumljivega. Slednjič je pa obvestil policijo, da je na pravi sledi in da bosta morila kmalu pod ključem. Odšel je, pa ga ni nihče več videl. Vse kaže, da sta ga morila ugrabila in umorila. Allison je bil šef skupine detektivov in je veljal za zelo spretnega detektiva.

Madžarska grofica in komunisti

Iz Budimpešte poročajo, da je bil vseučiliški profesor in bivši madžarski državni tajnik dr. Josef Madzsar aretiran, ker je osumljen komunistične propagande. V nedeljo je bil na državnem tožilstvu zaslišan. Povedali so mu, zakaj so ga aretirali, in priznal je, da se je pečal s komunistom, toda samo kot znanstvenik, ne pa kot politik ali celo agitator. Proučeval je komunistično literaturo, razne manifeste in program marksizma vobče. Ni mu pa prišlo niti na misel, da bi komunistem propagiral. Priznava sicer, da je imel stike z nekaterimi madžarskimi komunisti, ki pa niso bili aretirani.

Med njegove intimne znanke je spadal tudi komunistični umetnik Edmund Palaszowsky, ki je obenem zelo dober prijatelj grofice Bethlenove, soproge bivšega madžarskega ministrskega predsednika; sodeloval je tudi pri njenem filmu. S tem zagrizenim komunistom je grofica Bethlenova v mnogo intimnejšem prijatelstvu, nego je bila z aretiranim vseučiliškim profesorjem. Zato dr. Madzsar zahteva, naj zaslišijo v njegovi zadevi kot prič grofico Bethlenovo. Ta zahteva je dvignila v madžarskih političnih krogih mnogo prahu in ljudje so zelo radovedni, ali bo sodišče aretiranemu profesorju ugodilo ali ne.

Po angleških volitvah

Kandidat, ki je hotel postati med volilci zelo popularen, je prijazno pozdravil siromašnega možička, stisnil mu je roko in govoril z njim, kakor s svojim dobrim prijateljem. Vprašal ga je po zdravju, kako je kaj z njegovo ženo in sinovi, kako je zadovoljen s službo itd. Pogovor med kandidatom in volilcem se je zaključil takole:

— Saj boste glasovali zame, dragi prijatelj, kajne?
— Ne, je odgovoril volilec odločno.
— Zakaj pa ne? — se je začudil kandidat.

— Iz prijateljstva.
— Kako to mislite iz prijateljstva?
— Da. Poslanec, za katerega sem pri zadnjih volitvah glasoval, sem prinesel strašno nesrečo in zdaj me prav nič ne mika pahniti v nesrečo še vas.
— Kaj se je pa zgodilo? — je vprašal kandidat.
— Nenadoma je oslepel.
— Oslepel? — se je še bolj začudil kandidat.

— Da, pred volitvami je bil prav tako prijazen z menoj, kakor ste vi, ko sva se pa takoj po volitvah srečala na cesti, me ni niti spoznal.

P. Decourcelle:

40

Prokletstvo ljubezni

Roman.

— Bili ste samo še trije! — je pripomnil Slimak.

— Res je. Potem se ves teden ni pripetilo nič novega. Po svojih računih smo morali biti že zelo blizu »zliva Oyapoka, tam, kjer se začnejo Brazilija in kjer je nas čakala zlata svoboda.

Imeli smo že svoje načrte. Nočar se je hotel naseliti v Braziliji in začeti novo življenje. Turek je hotel tudi ostati tam, kajti v tej deželi človeku ni treba delati, da se preživi: Sadje mu namreč samo pada v naročje.

— Jaz sem pa hotel zopet videti bregove svoje krasne Francije, posebno svoj ljubljani Pariz.

Nekega jutra smo prispeli do velike reke. Bila je reka Oyapok, meja francoske Guyane. Na drugem bregu je bila naša rešitev. Ničesar več se nam ni bilo treba bati. Bili smo rešeni!

Na levi strani se je razprostiralo morje. Toda kako priti čez reko? Preplaviti jo? Na kraju, kjer smo stali, namreč ob izlivu, je bila široka pet

kilometrov.

Kreniti ob reki in iskati pot? Za nami so bile gore, na njih pa oddelki vojaštva, ki je stražilo staro, že davno izpraznjeno kaznilnico.

Ze smo si hoteli napraviti splav, ko smo naenkrat zagledali v daljavi majhno ladjo. Ko se je približala brazilski obali in priplula malo višje proti toku, se je ustavila. Ogledovali smo jo iz svojega skrivališča v grmovju.

— Bogme, — sem dejal končno, — kaj se nam pa more zgoditi, če se neokažemo? Izključeno je, da bi mikalo kapitana te ladje izpremeniti smer in peljati nas nazaj v Cayenno. Bolj verjetno je, da nas izpusti, čim ladja kje pristane, potem pa že pridemo kam. Kaj mislite, fanti?

— Kar se mora zgoditi, se bo zgodilo, — je odgovoril Turek. — Kar je pisano, je pisano.

— Jaz se strinjam s teboj, — je odgovoril notar. — Tu ne moremo ostati. Pogum velja.

Zagledali so nas in prišli po nas. Na krovu smo si pomagali s preizkušeno pravljico o ponesrečenih mornarjih.

S kapitanom smo se razumeli tako dobro, da smo čez pol ure že vedeli, da je morski repar, da pa oficijelno najema indijske delavce za Brazilijo in južnoameriške republike; nas je pa najel, da bi dopolnili vrste njegove posadke, ki jih je bila razredčila kolera. Kapitan se je pisal Jonathan Blascow.

— Jonathan Blascow? — se je začudil Slimak, — to je vendar ime, ki je na tvojih dokumentih.

— Da, Jonathan Blascow... rojen v San Franciscu, trgovec. Odkar sem napovedal konkurz in pobegnil v Francijo, primem za vsako pošteno delo, samo da se preživim. Kdo pa more temu ugovarjati?

— Seveda nihče... Toda kako si to storil?

— Bilo nas je na ladji pet. In enemu se je zahotelo postati kapitan. Domenik smo se in sprli se je s kapitanom; obljubili smo mu, da ga bomo podpirali. V hipu, ko je hotel kapitan pograt svojemu podrejenemu krogu v glavo, sem stopil k njemu in mu z enim udarcem ostre sekire preklal glavo.

Tako sem torej podedoval dokumente Jonathana Blascowa in na ladji sem dobil tudi potrební denar za pot iz Caracasa v Venezuelo do Francije.

Notar se je raje naselil v Venezueli, a Turek se je vrnil v Brazilijo. A jaz... jaz sem raje tu, med svojimi.

Vidiš torej, je dejal Panouffe Milček, ko je bil končal svoje pripovedovanje, — vidiš, kako si znajo pogumni fantje vedno in povsod pomagati iz zadrege.

In Milček je res občudoval tega tolovaja. Tako se je pridružil Slimakovim in Zefyrinim surovostim še en vpliv, mnogo hušji in nevarnejši, Panouffov vpliv, ki je pretel otroku s popolno pokvarjenostjo.

Deček je sicer rad poslušal in ubogal Panouffa, toda tudi ta preizkušeni lopov ga ni mogel pripraviti do tega, da bi kradel.

— Ne, — je ponavljal Milček vedno odločno, — krasti pa nočem. Nikoli, nikoli ne bom kradel.

Zefyrina ga je za take odgovore večkrat neusmiljeno pretepla. Tudi Claudinet je navadno dobil svoj deček. Claudinetovo zdravje se je začelo malo popravljati.

— Da bi se le ne izlizal, zlomek, — je dejala Zefyrina nekega dne.

— Se tega bi bilo treba! — je odgovoril Slimak. — Saj ga hranimo, oblačimo, učimo...

— In vzgajamo, — je pripomnil Panouffe.

— In naenkrat naj bi ostal živ? Kaj bo pa z našim denarjem? Ta vražji notar namreč noče dati iz rok njegovega denarja, češ, da je zakon na njegovi strani.

— Seveda, on je bogat, a zakoni so samo za bogate, — je menil Panouffe.

Pogledal je skozi okence komedijantskega voza in opazil Milčka, kako je hitel od vasi, držeč pod pazduho steklenico. Claudinet mu je tekel naproti in skrla sta se v grmovje.

Hoteli so videti, kako bosta dečka pila žganje, in zato so se spopadli tiho za njima v grmovje.

Dečka sta sedela v travi. Claudinet je delal strašno kisel obraz. Mil-

ček je pa smeje odpiral steklenico in opazoval prijateljev obraz.

— Boš videl, kako dobro je to, — je prigovarjal Milček svojemu prijatelju.

— Da, tebi je lahko govoriti, ker ti ni treba piti, meni se pa kar želo-dec obrača.

— Saj ni tako hudo; in pozabiti ne smeš, da ti bo koristilo.

— Ah da, pomagaj mi res; in tebi se moram zahvaliti, da se počutim že mnogo bolje.

— Torej le urno popij!

In nafil mu je kozarec goste tekočine.

— Brr! — se je stresel Claudinet in vrnil prijatelju kozarec.

— Kaj pa je to, kakšno svinjarijo mi pa pijeta tu? — je zarentačil Slimak nenadoma.

Prestrašena otroka sta brž vstala.

— Torej ne pijeta žganja? — se je začudil Panouffe.

— Ribje olje...

— Da... mesec dni bo tega, ko je dejal neki lekarnar, da bi moglo samo ribje olje izlečiti Claudineta; a ker mu ga niste dali vi, sem mu ga kupil sam.

Slimak je od jez kar prebledel. Kaj! Claudinet je pil ribje olje, da bi ozdravel. Torej naj bi ostal živ! Za hip se je še premagal.

— Kje si pa dobil denar za to pac-karjio? — je vprašal srdito.

79.-

Za gospodinje:
Za vsakdanjo uporabo praktičen in udoben
čevlji iz boksa, ki je potreben vsaki gospo-
dinji.

Vrsta 3945-03

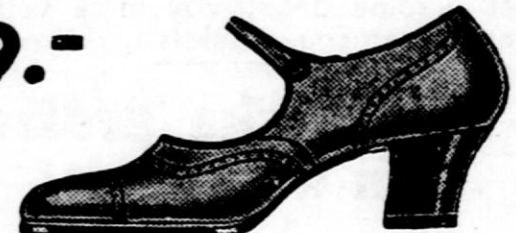
79.-

Praktični polčevlji iz črnega boksa s trpež-
nim podplatom. Udobni so, za vsako gospo-
dinjo, ko gre na trg in delo.

Vrsta 3925-03

99.-

Čevlji iz rjavega ali črnega boksa. Praktič-
ni in elegantni. Ravno taki iz laka za ne-
deljo in praznik za ceno Din 129.—.

Vrsta 2945-11

129.-

Udobni in lahki čevlji iz laka z nizko peto.
Iz baržuna in satena Din 59.—.

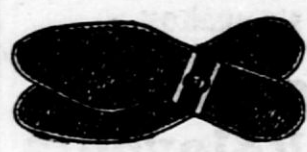
Vrsta 1845-01

DELAMO NA TEM, DA PREBIVALSTVO NAŠE DRŽAVE PRIHRANI LETNO 1,400.000.000.- dinarjev

V zadnjih 2 mesecih smo znižali cene čevljev povprečno za 50 Din. 14.000.000 Jugoslovenov potrebu-
je letno po 2 para čevljev, to je skupno, 28.000.000 parov čevljev. Računajoči 50 Din po paru, za koli-
kor smo z našim delom uspeli, da se znižajo cene čevljev, pomeni, da smo prebivalstvu kraljevine Jugo-
slavije

omogočili prihranek od ene milijarde štiristo milijonov Din letno

Izdelujemo obutev z rokami jugoslovenskih delavcev, iz usnja izdelanega v jugoslovenskih tovarnah. Od-
stranjujemo brezposelnost. Omogočamo vsem odjemalcem, tudi onim najrevnejšim, da se z malim denar-
jem preskrbe z dobro obutvijo.

Luflov vložek
Din 5.—

Plata

Žlica in kljukica
Din 4.—

79.-

Okusni moški polčevlji iz govejega boksa
z močnim usnjatim podplatom. Rjavi Din
89.—, črni Din 79.—.

Vrsta 2927-15

89.-

Moški polčevlji iz črnega ali rjavega boksa
s prožnim gumijastim podplatom.

Vrsta 1937-22

89.-

Čizme iz močnega mastnega usnja z gumi-
jastim podplatom in peto. Za dober materi-
jal jamčimo. Za delo na polju in vsak štra-
pac.

Vrsta 0167-00

109.-

Udoben čevlji široke oblike iz močnega bo-
ksa in gumijastim podplatom, ki izdrži tri-
krat toliko kot usnjati podplati.

Vrsta 3967-22

ZA VSAK PAR JAMČIMO, DA JE IZ DOBREGA MATERIJALA IN DOBRO IZDELAN.

Mednarodni velesejem v Pragi

4. — 11. septembra 1932

SVETOVNI VELESEJEM

na katerem so zastopani NARODI in DRŽAVE

ZNIZANA VOŽNJA

za brzovlake in navadne vlake

JUGOSLAVIJA 25 % ČEHOSLOVAŠKA 33 %

AVSTRILIJA 25 %

Pojasnila in legitimacije daje:

ALOMA COMPANY, Aleksandrova cesta.
ČEHOSLOVAŠKI KONZULAT.
PUTNIK, Gajeva ulica, za nebotičnikom.

11112

DALMATINSKA VINA!

Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da

OTVORIM 1. SEPTEMBRA VINOTOČ NA CANKAR-
JEVEM NABREŽJU ŠT. 5(poleg franciškanskega mosta), kjer bom točil vsakemu do-
bro znana zdrava in naravna vina iz lastnih vinogradov.Več let sem točil v gostilni Tratinik, sedaj točim na Bre-
gu št. 2, vsled tega lahko zagotovim vsakemu dobro in so-
lidno postrežbo.

Cenj. gostom se priporoča

A. Sunara.

Vsa pleskarska in soboslikarska dela

izvršuje točno, solidno in po

konkurenčnih cenah pod garan-
cijo

J. HLEBS

družba z o. z.

pleskarstvo in soboslikarstvo

LJUBLJANA, Mestni trg 19
ali Cankarjevo nabrežje 21.
Telefon 3070.

Zahvala

Vsem, ki so mi ob težki izgubi mojega nenadomestljivega in predobrega
soproga, brata, zeta in strica, gospoda

Alberta Kihsovica

železniškega uradnika

izkazali srčno sočutje, izrekam tem potom najprisrčnejšo zahvalo. Prav
posebno se zahvalim častiti duhovščini, pevskega društva in godbi »Sloga«,
dalje se zlasti zahvalim g. dr. Rupniku in sestram sv. Vincencija ter
vsem prijateljem in znancem za vence in cvetje in vsem, ki so ga spre-
mili na zadnji poti. — Vsem Bog plačaj!

V Ljubljani, dne 1. septembra 1932.

Žalujoča soproga ANA KIHSOVIC in ostali sorodniki.

>Mali oglasi<

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih.
Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne
odgovorjamo. Najmanjši oglaš. Din 5.—

STANOVANJA

DIJAKINJE

sprejem na stanovanje s po-
polno oskrbo: Poljanska cesta
št. 20/III, vrata 7. Dobra doma-
ča hrana, zdravo in zračno
stanovanje, parket elektrika.
Strogo nadzorstvo. Pogoji po
dogovoru. 3334

PRODAM

Nezložljiva železna POSTELJA
kompletna, dobro ohranjena —
naprodaj. Ogleda se: Rožna
dolina, Cesta XIII, št. 3/I (no-
va hiša Jesenšek). 3317

MOTORNKO KOLO AJS
s priklopi, 1000 kub. cm., —
prodaj. — Franjo Kunovar,
Sv. Križ, Ljubljana. 3325

JABOLK ZA PRESANJE
nekaj vagonov, kakor tudi na-
mizno sadje prodaja Hrastnik,
Slovenske Konjice. 3326

RAZNO

ZA AVTOIZLET NA DUNAJ
(3 dni) iščem dva sopotnika
proti zmerni odškodnini. Po-
nudbe na upravo »Slovenskega
Naroda« pod »Limuzina 3335«.

ČEVLJI

NA OBROKE
»TEMPO«, Gledališka ulica 4
(nasproti operi).

Morje, solnce:

OMI PRI SPLITU,

Hotel JADRAN

PENSION DIN 39—55.

HIROMANT-GRAFOLOG

TIMOFEJEV

Sprejema v hotelu »Slova« od
9. do 12. in od 3. do 7. ure. —
Soba 72/II. 3330

Najcenejši nakup!

KONFEKCIJA — MODA

ANTON PRESKER,

Ljubljana, Sv. Petra c. 14.

NAJFINEJŠA ZIMA!

Kdor je namenjen kupiti žimo,
si jo lahko ogleda in kupi na
Ljubljanskem velesejmu, pavi-
ljon »E« v zunanjih prostorih.
Cene bodo nekoliko znižane. —
Priporočam se za obilen obisk.
— Stanko Remic, prednica ži-
me, Ljubno ob Savinji. 3256

VINO ČEZ ULICO

Štajersko belo 1 Din 6.—
Metliško rdeče 1 > 8.—

Cvček la kosta-

njeviški 1 > 9.—

Rizling 1 > 9.—

Dišeči traminec 1 > 10.—

Jabolčnik 1 > 4.—

Hruševac 1 > 4.—

Zganje:

Slivovka, pristna,

stara 1 > 28.—

Tropinovec, pristni,

48 % 1 > 28.—

Rum, fini, čajni 1 > 24.—

ter raznovrstno žganje in liker-
ji po primerno nizkih cenah —
priporoča S. J. Jeraj, Ljublja-
na, Sv. Petra cesta 38. 3318

VSEH TRGOVSKIH

PREDMETOV

vseh modernih jezikov te na-
uči doma najceneje, najhitreje,
najpopolneje. Dopolna trgov-
ska šola, Ljubljana, Pražako-
va ul. 8/I (vogal Miklošičeve
ceste št. 30). Najpopolnejša
priprava študentov za privat-
ne izpite na državnih trgo-
vskih šolah. — Zahtevajte pro-
spekt! 83/T

POSEZONA

„ŠMARJEŠKE TOPLICE“

od 1. do 30. septembra

SKRAJNO NIZKE CENE!

za hujšanje

Vam vrnejo vitkost, mladost in le-
poto, ker raztope in odstranijo
preobilno mast.

Tekom enega leta izgubite na
težini 8—14 kg.

Doza 100 tablet Din 48.—, doza
200 tablet Din 74.—.

Proizvajalec:

Lekarnar
Mr. BAHOVEC,
Ljubljana

ODPRTA!

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE

Ljubljana

PREJ KRANJSKA HRANILNICA

Knafljeva ul. 9

Obrestuje vloge po najvišji obrestni meri.

— Najvarnejša naložba denarja, ker jamči za vse vloge Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo. —